

Plaiuri Săcelele

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SĂCELE, ÎNFIINȚATĂ
ÎN ANUL 1922 ȘI ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV, SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994,
cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SĂCELE

VREM

*să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să infățișem prezentul văduvit de măreția trecutului
să despăcim drum nou prin vremuri Săcelilor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești*

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelele, 1934

Plaiuri Săcelene

APARE TRIMESTRIAL

MEMENTO

“ După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

Memoriam

ZILELE CULTURII SĂCELENE	3
PELERINAJ LA TINERETEA “IZVORULUI” CU TATĂL MEU – VICTOR TUDORAN	6
IDEALURI ȘI REALIZĂRI ALE ASOCIAȚIEI CULTURAL- SPORTIVE “IZVORUL” ELECTROPRECIZIA S.A	9
UN DOCUMENT DIN SECOLUL AL XVI-LEA DESPRE ȘCOLILE SĂCELENE	14
TRADIȚIE ȘI CULTURĂ LA ZILELE ȘCOLII	15
MESAJE DE DEPARTE PENTRU REVISTA “PLAIURI SĂCELENE”	16
PATIMILE ȘI INVIEREA DOMNULUI	17
SĂ NU UITĂM	18

Cultura

TINERI REPORTERI LA PORȚILE EUROPEI	19
VACANȚĂ ÎN ELADA	20
SĂRBĂTORI ORTODOXE ÎN ICONOGRAFIA CREȘTINĂ	21
EVENIMENT LITERAR, DUBLĂ LANSARE DE CARTE	21

Actualitatea

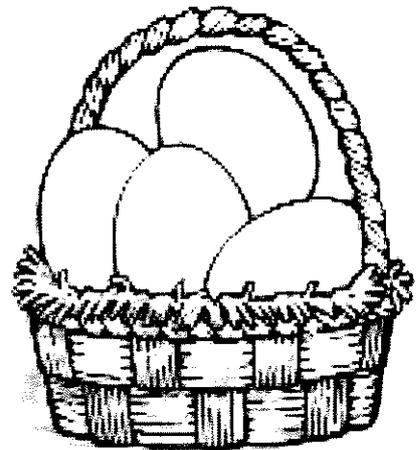
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SĂCELE	22
PROTEST	22
PROTEST AL SOCIETĂȚII CIVILE	24
HOTĂRÂRI ALE CONSILIULUI LOCAL	24

Opinii

DREPTUL DE A ȘTI	25
CINE ÎȘI UITĂ ISTORIA ESTE CONDAMNAT SĂ O REPETE	25

Sport

ÎNCĂ O EDIȚIE A “MEMORIALULUI ION TOCITU”	26
---	----

**Conducerea Asociației Cultural-Sportive „Izvorul”
și colectivul de redacție al revistei „Plaiuri Săcelene”
urează cu ocazia Sărbătorilor de Paște,
membrilor cotizanți, colaboratorilor și tuturor săcelenilor
multă sănătate și fericire.
Hristos a înviat!**

ZILELE CULTURII SĂCELENE

Asociația Cultural – Sportivă “Izvorul”, la împlinirea a 80 de ani de activitate

1. Sporturile de iarnă au deschis suita de manifestări omagiale dedicate omagierii octogenarului “Izvor” săcelean.

Sfârșit de februarie și început de martie ale acestui an 2003. Un décor feeric, parcă mai bogat în zăpadă și mai îmbietor ca niciodată în cele necesare sporturilor de iarnă, tradiționale pe plaiurile săcelele. Tineri și vârstnici, amatori sau pasionați pentru întreceri și divertisment au fost mereu prezenți pe părțile aflate din belșug în această parte de țară. Au folosit orice moment de răgaz pentru a se pregăti să participe la etapele concursurilor locale “Memorialul Ion Tocitu”, o competiție de iarnă de mulți ani devenită obicei și sărbătoare a locului. În acest an, organizatorii și competitorii, binecuvântați de condițiile naturale, au depus mai multe strădanii pentru că sărbătorile și întrecerile pe albul împrejurimilor s-au înscris în ansamblul manifestărilor culturale și sportive aniversare ocazionate de împlinirea a 80 de ani de la înființarea asociației “Izvorul”. Însemnările din cronică despre începuturile “Izvorului” semnalează preponderența preocupărilor pentru sport, cu deosebire pentru fotbal și schi, fără a fi neglijate alte practici de educare și motivare fizică a tinerilor îndrumați de mai vârstnicii lor animatori, de regulă învățători, profesori, medici...

Tânărul săcelean Ion Tocitu, în acea vreme sportiv de performanță, a devenit apoi profesor de educație fizică cu rezultate memorabile în antrenorat și pregătirea fizică a multor tineri săcelele. Peste timp, a ajuns să fie considerat un simbol al sporturilor de iarnă aici la Săcele și considerat ca atare prin memorialul care îi poartă numele. El a făcut parte din rândul tinerilor intelectuali din Satulung care s-au unit în “Izvorul”. Revistele “Viața Săceleană” și “Plaiuri Săcelele”, unicate se pare în, în felul lor, în țară, după înființarea lor sub egida “Izvorului” au găsit în entuziastul intelectual Ion Tocitu nu numai sportivul ci și colaboratorul apropiat, secretarul de redacție. Pe durata mai multor decenii, chiar atunci când asociația nu a putut funcționa din cauza opresiunilor politice, Ion Tocitu a rămas mentorul de la temelie a vieții sportive din Satulung. Sărbătorind octogenara vârstă a “Izvorului”, gândurile ne poartă spre acei oameni minunați ai Săcelele de odinioară care, prin faptele lor au intrat în memoria colectivă.

2. Un simpozion omagial < “Izvorul”- 80. Cultură și tradiție săceleană >, o reușită incontestabilă.

Istoria acestor meleaguri, în complexitatea și diversitatea ei, a fost una din preocupările fundamentale ale asociației “Izvorul” în cei 80 de ani de existență. Cartea “Publicistica la Săcele”, apărută tocmai în vremea aniversării “Izvorului” (2002), rod al strădaniilor prof. Liviu Dârjan, este o sinteză fericită a multor informații selectate din revistele “Viața Săceleană” și “Plaiuri Săcelele”, edițiile interbelică și cea de după 1992, demonstrează afirmația de mai sus. Aniversarea din acest an s-a dovedit a fi și un eveniment de provocare a unor cronicari, cunoscători de crâmpie semnificative din trecutul și prezentul acestor locuri, pentru a le consemna în lucrări de comunicare în cadrul simpozionului desfășurat la clubul Electroprecizia, în ziua de 28.02.2003, în prezența unui auditoriu numeros, format din vârstnici și tineret.

Temele abordate au avut menirea să lărgescă sfera cunoștințelor despre trecutul și prezentul Săcelele, în particular ale “Izvorului” în peisajul social și economic, cultural, sportiv, moral și civic în această localitate. Inspirată din surse filosofice și politice ale democrațiilor apusene, idealurile și obiectivele concrete din programele de activități ale asociației și revistelor săcelele erau profund democratice și liberale, cu accentuată atitudine civică locală, ferm orientată spre cunoașterea trecutului zonei. Au fost militante și perseverente pentru apărarea și dezvoltarea credinței ortodoxe străbune, promovarea obiceiurilor și tradițiilor specifice din aceste locuri.

D-nul ing. Claudiu Roșculeț, președinte director general la Electroprecizia, vicepreședinte al Asociației, moderatorul simpozionului, a dezvăluit în intervenția sa introductivă obiectivele spre care a fost orientată tematica simpozionului. Astfel, s-au prezentat teme cum ar fi: “Izvorul, apărător și sursă limpede de credință ortodoxă, tradiții și obiceiuri creștinești locale” (preot I. Voineag), “Asociațiunea pentru Literatura și Cultura Poporului Român, sprijin de nădejde pentru asociațiile locale înainte și după Marea Unire de la 1918” (prof. Petre Istrate-Brașov), “Idealuri și realizări ale Asociației “Izvorul”, chează și longevității sale în timp și a prospețimii în conținut” (prof. Andronic Moldovan), “Cu și despre scriitorul Victor Tudoran, cronicar obiectiv al vieții social-economice și cultural-sportive din

continuare în pag. urm.

continuare

Sacele" (Anca Ene Tudoran, fiica scriitorului), "Victor Tudoran - însemnări despre creația sa literară" (prof. Elena Taflan), "Prof. Univ. Dr. Victor Jinga - un proeminent cărturar al României interbelice, fiu credincios al Săcelelor, unul dintre inițiatorii și apărătorii idealurilor nobile ale "Izvorului" (dr. Victor Jinga jr. - București), "Însemnări despre școlile românești din satele săcelene de la jumătatea secolului XVI" (prof. Bogdan Popovici, cercetător la Arhivele Statului Brașov), "Despre spiritul comunitar și libertate, reflectat în realitățile săcelene" (lector univ. Caius Dobrescu, Brașov), "Viața sportivă săceleană, orientată și susținută de "Izvorul" în cei 80 de ani de existență" (ing. Dan Zamfir), "Electroprecizia, centru vital al comunității săcelene" (ing. Claudiu Roșculeț), "Așezările săcelene, zonă tipică pentru păstrarea identității și echilibrului culturii românești" (prof. Liviu Dârjan). Ca un corolar al expunerilor din simpozionul aniversar, prof. univ. Dumitru Cazacu a prezentat o amplă frescă, încărcată de note nostalgice și romantism despre trecutul și oamenii de seamă ai satelor săcelene din perioada interbelică. Tânărul profesor de istorie, săcelean, L. Ciolpan, pasionat cercetător al trecutului Săcelelor, a elaborat o interesantă lucrare despre turismul și sportul săcelean între cele două războaie mondiale. Pe parcursul simpozionului, ing. Radu Bellu, ca semn de omagiu pentru "Izvorul" și rolul acestuia în istoria Săcelelor, a donat o interesantă monografie despre "Tramvaiul galben", al cărei autor este. Tramvaiul făcea o legătură de excepție, pe o distanță de circa 18 km între Bartolomeu-Brașov și Satulung. Poetul brașovean Ioan Suci, reprezentant al Cenaclului literar "Darie Magheru" din Turcheș, a recitat cu patos din creația proprie poezia inspirată din istoria acestor locuri, intitulată "De-nvățătură". Suntem receptivi și dornici să primim în continuare mesaje, studii, însemnări, documente de orice natură despre Săcele și Asociația "Izvorul". Ne facem o datorie de onoare să mulțumim pentru sprijinul acordat în organizarea acestei reușite manifestări societății Electroprecizia și Consiliului local.

3. O expoziție aniversară inedită cu "Chipuri de odinioară și de azi din Săcele", pe urmele celor care au inspirat Asociația "Izvorul" și au contribuit la menținerea lui până la venerabila vârstă de 80 de ani... Și alte chipuri din Săcele, pictură în acuarelă, tempera și olei de pictorul săcelean Dumitru Taflan... Și chipuri de sfinți ocrotitori ai ortodoxismului românesc, pictură pe lemn, sticlă și ceramică de Suzana Metea și elevii săi de la cercul de artă plastică. Expoziția a fost organizată în holul clubului Electroprecizia. Cea mai incitantă parte a expoziției a fost aceea constituită din fotografii cu imagini din satele săcelene de la sfârșit de secol XIX și început de secol XX. Chipuri expresive de mocani autentici, în costumele lor nealterate încă de modernismul urban, indiferent de unde ar fi fost împrumutat. Bunici, părinți și copii, la poarta casei ori așezați pe pajștea din apropiere, încărcată de iarbă și flori de câmp. Casele sunt cu particularitățile locului, cu porți din lemn masiv, impunătoare prin estetica și trănicia lor.

Au fost expuse fotografii cu casa în care s-a născut și trăit cărturarul George Moroianu, Troița ridicată de enoriașii din Satulung în memoria marelui prelat săcelean N. Popeea și mai recente troițe din incinta cimitirului din jurul bisericii, întru

pomenirea și cinstirea eroilor săceleni căzuți pe câmpul de luptă în cele două războaie mondiale și în revoluția din 1989. Parcă niciodată și la nici o expoziție organizată până acum, vizitatorii nu au fost atât de concentrați asupra exponatelor ca la cea despre care facem referire: chipurile unor mari cărturari săceleni, care și-au câștigat nemurirea în istoria acestor locuri și vor rămâne în memoria colectivă: G. Moroianu, V. Jinga, V. Tudoran, Gh. Dragoș, N.R. Colceag, N. Popeea ș.a., imagini cu practici profesionale mocănești, ca mulsul oilor, dărăcitul lânii, prelucrarea laptelui, imagini cu grupuri de mari negustori săceleni, în jurul unor demnitari.

Un număr însemnat de fotografii din 1925-1940 și mai târziu, până prin anii 60-70 vorbesc despre competițiile sportive de fotbal, schi, serbări și festivități în aer liber, la maialuri și Sântilie. Multe din acestea sunt instantanee de la activități culturale-artistice la casele de cetire, școli, biserici, în jurul unor intelectuali săceleni cu simțul datoriei și al apostolatului patriotic, pentru cultivarea românilor...

Săcelele, cu instituțiile sale educative de azi, par a nu fi în stare să reînvie formațiile artistice, obiceiurile și tradițiile mocănești așa cum fac, de exemplu, Junii Brașovului. Iată de ce considerăm că municipiul Săcele, cu dimensiunile lui actuale și de perspectivă, are nevoie de un **complex cultural unitar, care să dispună de spații și dotări multifuncționale, potrivite cu pretențiile și posibilitățile zilelor noastre.**

4. Școala săceleană de azi învață istoria acestor locuri, muncind și cinstind cum se cuvine pe marii cărturari ai locului.

În șirul de manifestări închinat trecutului acestor locuri, s-au înscris și "Zilele liceului Victor Jinga" (28.02-1.03.2003). Astfel de manifestări ar fi binevenite în viața și practica fiecărei școli din Săcele. Acestea se pot transforma, dacă sunt măiestrit orientate de bagheta unor educatori pasionați de munca lor, în adevărate momente de maximă eficiență educativă. Inițiatorii și mentorii spirituali ai acestei manifestări ne înfățișează detalii în paginile revistei despre cele petrecute în aceste zile cu gândul sincer de a le împărtăși, de a-i inspira și pe alți educatori

continuare în pag. urm.

continuare

săceleni în a repeta și chiar depăși fructuoasa lor experiență. Am avut plăcutul prilej să asist la fragmente din truda oamenilor de la acest liceu.

Mai întâi, școala, în zilele premergătoare evenimentului, era un adevărat furnicar de oameni harnici (profesori, elevi, personal de întreținere), fiecare cu rolul și misiunea lui de îndeplinit. Partea funcțională a școlii a fost îmbrăcată în haină de sărbătoare, clasele (majoritatea laboratoare) în loc de muncă didactică și educativă, de aplicații științifice și practice, expoziții diferite și alte forme demonstrative, care să explice munca școlară. Întâlnirea sărbătorească cu foști elevi și educatori, acum veterani, nu de război ci de școală, prezentarea listei cu un impresionant șir de oameni de valoare ridicați dintre foștii elevi care au studiat aici și unele intervenții evocatoare au sporit aportul educativ al serbării.

Și aici, ca și la alte manifestări din ciclul < "Izvorul" - 80. Zilele culturii săcelene >, am întâlnit probe de suflet concludente care au demonstrat că săcelenii de azi știu să prețuiască istoria reprezentativă și oamenii de valoare care și-au dăruit nemurirea în sufletele urmașilor. Patronul spiritual al acestui liceu, prof. V. Jinga a fost o personalitate de frunte în România interbelică, creator al unui număr impresionant de opere fundamentale de cercetare științifică economică, profesor universitar și rector al Universității de Înalte Studii Economice din Cluj-Brașov, în anii celui de al doilea război mondial. Ne face o deosebită cinste să pomenim acum, la a 80 - a aniversare a "Izvorului", că prof. V. Jinga a fost un colaborator de bază și de mare întindere problematică în paginile revistelor "Viața Săceleană" și "Plaiuri Săcelene".

5. Balul plăcintelor mocănești se dovedește a fi continuatorul unei frumoase tradiții, cu îndepărtate rădăcini în viața românilor săceleni, a mocanilor, cu obiceiuri puternic ancorate în credința ortodoxă. Oamenii de aici se întâlneau la ceas de veselie, spre sfârșit de iarnă, de regulă în cășlegi, în pragul Postului Mare, orânduie să pregătească sufletele pentru așteptarea Sfințelor Paște. În acest an, balul organizat de Asociația "Izvorul" a fost astfel gândit încât să fie o petrecere - spectacol, menită să încheie și să încununeze cu laurii succesului, întru belșug, dans, cântec și multă veselie sărbătorile ocazionate de omagierea octogenarei vârste a asociației noastre.

Parcă mai mult decât în alți ani, la acest bal, în rândul

oaspeților s-au adevărit cuvintele poetului transilvan: "Sunt greu bătrânii de pornit/ Dar de-i pornești, sunt greu de oprit"

Solicitările săcelenilor de a participa la această sărbătoare tradițională au depășit în acest an orice așteptări. Organizatorii acestui bal și-au întrecut propriile experiențe din anii precedenți, ajutați fiind pentru aceasta și de solitudinea și sprijinul unor sponsori, atașați de "Izvorul" în susținerea și promovarea frumoaselor obiceiuri românești locale. Balul din acest an, sintetizăm opiniile multor participanți, a fost o demonstrație echilibrată de belșug culinar, climat de petrecere caracterizat de bun simț, décor de o ținută estetică aleasă, deservire exemplară și bună cuviință.

Domnul Claudiu Roșculeț, reprezentantul de onoare al gazdelor de la "Izvorul", în inspiratul său cuvânt de bună primire, a adresat oaspeților urarea de a se simți bine, cu veselie, cum se cuvine la o asemenea manifestare. Le-a mulțumit celor care s-au oboșit pentru a asigura cele necesare petrecerii și pentru pregătirea climatului de elegantă ținută sărbătorească, precum și formațiilor artistice a căror prestație i-a încântat pe toți cei prezenți. Tradiționala plăcintă mocănească, meniul bogat, însoțit de multe surprize au sporit buna dispoziție a celor care au petrecut acolo în noaptea de început de martie. Petrecerea de mărțișor a surprins doamnele participante cu buchete de flori, ilustrate cu picturi originale și pe toți participanții cu trei mari și frumoase buchete de artiști, care au întreținut în felul și cu talentul lor veselie până în zori. Adevărata petrecere a fost deschisă de ansamblul artistic "Astra" coordonat de inimosul Ghe. Debu. Tonusul veseliei s-a menținut în notă de sărbătoare și calitate de excepție datorită neîntrecuților interpreți Aurel Tămaș, Matilda Pascal Cojocărița și Ștefan Cigu, acompaniați de orchestre cu alese însușiri artistice.

Asociația Cultural-Sportivă "Izvorul", care și-a asumat responsabilitatea organizării "Zilelor culturii săcelene" pentru omagierea aniversării a 80 de ani de existență, mulțumește călduros și pe această cale tuturor celor care au sprijinit și sponsorizat manifestările sărbătorești amintite. Tuturor le transmitem urări de multă sănătate și succese în viață pentru ca să continue, poate în condiții mai bune și mai reușite, obiceiurile și tradițiile tuturor celor care trăim în această comunitate săceleană.

Prof. Andronic Moldovan

PELERINAJ LA TINEREȚEA "Izvorului"

În ajun de Mărțișor, la Clubul "Electroprecizia" din municipiul Săcele, s-a celebrat solemn împlinirea a 80 de ani de la înființarea Asociației cultural-sportive "Izvorul" din Satulung, prima grupare de acest gen din România recent reîntregită, care a luat ființă în mediul rural, în anul 1922, ca o reacție firească și progresistă a tineretului român din așezările săcelene, care cunoștea din cartea mereu deschisă a înaintașilor, că nu poate să se dezvolte cineva durabil și armonios fără acel indubitabil "Mens sana in corpore sano". În organizarea atentă a câtorva săceleni inimoși din zilele noastre, reuniunea de suflet și simțire românească, și nu numai, a reușit să mobilizeze, la această sărbătoare așteptată aproape 200 de participanți de diferite vârste și profesii, remarcându-se prin interesul manifestat și un grup compact de liceeni din clasele superioare ale Liceului Teoretic "George Moroianu" din localitate, precum și câțiva prieteni de-ai săcelenilor din Brașov, care au ținut să onoreze evenimentul prin prezența lor acaparată de interes și sinceritate față de actul autentic de cultură ce merită a fi cinstit la cotele și cerințele actualității.

Participanții au vizionat mai întâi, cu substanțial interes, expoziția de fotografii de epocă, reviste și lucrări consacrate care vorbesc, peste ani, de osârdia înaintașilor într-ale luminării prin cultură- deziderat sfânt pentru neamul nobil al vechilor mocani săceleni, acei "Vajnici și cinstiți ziditori de Țară". Expoziția a fost completată fericit de lucrările (icoane) în pictură, inspirate din tematica sărbătorilor creștine în iconografia ortodoxă, piese aparținând talentatei creatoare de frumos de la Săcele, D- na Suzana Ana-Metea.

A urmat apoi un simpozion de autentică ținută academică ce a captat atenția auditorului aproape trei ore. Lucrările reuniunii au fost conduse de un moderator autorizat și competent în persoana d-lui Ing. Claudiu Roșculeț, președintele Consiliului de Administrație și director general al S.C. "Electroprecizia" S.A.- unul dintre principalii promotori ai reînființării Asociației "Izvorul", în urmă cu nouă ani, personalitate recunoscută a mediului socio-cultural și economic săcelean, fiu al locului și atașat continuator al esențelor comunicative".... Pe pământul cel mai sfânt din inima Transilvaniei și a românității", cum inspirat se exprima cineva nu de mult, cu ocazia Serbărilor ASTREI de la Brașov-Săcele, în toamna anului 2002.

Cele 12 comunicări științifice prezentate au

captat interesul, în primul rând prin documentata lor alcătuire, prin bogăția și ineditul ideilor și faptelor exprimate aici. Pentru început, preacucerul preot Ioan Voineag, parohul Bisericii "Sfinții Arhangheli", a adus cuvânt de înțeleaptă binecuvântare la adresa tuturor celor ce-au depus jertfă întru luminarea maselor și, mai ales, a stăruit asupra semnificației semantice a termenului de "izvor", reușind să introducă asistența într-o atmosferă de reală și egală simțire religioasă, patriotică și cetățenească. Au urmat apoi la cuvânt vorbitori care au scos în evidență fie spațiul spiritual și cultural săcelean cu bogatele și variatele sale reverberații identitare pentru civilizația românească și cea europeană (lector univ. Caius Dobrescu, prof. Liviu Dârjan), fie asemănările frapante între izvorul de personalități de marcă ale Năsăudului, cu academicienii săi, și același izvor bogat al Săcelelor Brașovului cu marii săi oameni de cultură: dinastia familiei Popeea, frații Lapedatu, Moroianu, Jinga, Dragoș, Minea și alții-majoritatea dintre ei oameni ai țelurilor înalte ale ASTREI, înființată la Sibiu în anul 1861 de marele ierarh Andrei Șaguna (prof. Petru Istrate).

Interesante și emoționante au fost amănuntele legate de viața și activitatea literară ale cărturarului Victor Tudoran, părintele publicisticii de la Săcele, au adus doamnele Anca Ene (fiica acestuia) și Elena Talfan, apropiată colaboratoare și fină comentatoare a fenomenului literar prezent în revista "Izvorului", cunoscuta "Plaiuri săcelene".

Lucrările simpozionului au scos în evidență faptul că ținutul Săcelelor a fost în perioada interbelică o adevărată zonă cu standarde occidentale, cu o viață social- economică și cultural-artistică palpitantă și subsumată strădaniei învățătorilor, profesorilor și preoților, tineretului studios- toate aceste categorii care erau fermenții unei activități de înaltă ținută intelectuală și adevărate focare de comportament civilizat, școala săceleană având o vechime de câteva secole (atestată încă în sec. al XVI-lea) și tradiții de excepție, în spațiul spiritual românesc. S-a menționat, bunăoară, că localitatea Satulung era, în anul 1938, cea mai bogată comună din România aceluia an, bugetul ei fiind egal, sau ceva mai mare, cu cel al... județului Vaslui! (prof. Univ Dimitrie Cazacu, prof. Andronic Moldovan, Bogdan Florin Popovici - de la Arhivele Naționale din Brașov).

Activitatea sportivă a "Izvorului" a fost evocată cu nerv,

continuare în pag. urm.

continuare

ca de obicei, de dl. Ing. Dan Zamfir. Am remarcat că existau mai multe echipe sportive la Săcele, dar cea mai valoroasă era cea de fotbal, printre performanțele sale de excepție, numărându-se și surclasarea echipei "Brașovia" cu categoricul scor de... 6-0!

Intervenții, mai mult sau mai puțin ocazionale, dar deosebit de salutare, au avut și d-nii dr. Victor Jinga, de la București, care a evocat succint personalitatea de excepție a ilustrului său părinte, sau ing. Radu Bellu, care a donat Asociației sărbătorite o interesantă monografie (editată de CFR), de remarcabilă ținută editorială, reprezentând "Tramvaiul galben de pe ruta Brașov-Satulung" – o reușită performanță tehnică cu parfum de epocă. Poetul brașovean Ioan Suciuc a încântat asistența cu poezia "De-nvățătură", versuri inspirate din istoria frământată a mediului transhumant al aventurii legendare a oierilor săceleni- stăpânii adevărați ai plaiurilor străbune.

În încheierea lucrărilor simpozionului, dl. ing. Claudiu Roșculeț a rostit o interesantă alocuțiune în care a scos în evidență atât strădania celor ce-au înnobilit viața "Izvorului" în trecut, dar și rolul și datoria contemporanilor în ducerea pe mai departe a bogatelor tradiții locale, subliniind în primul rând rolul decisiv al școlii, al dascălilor, în orientarea tinerelor generații, exprimându-și totodată disponibilitatea în a sprijini și pe viitor acele eforturi care vor conduce la potențarea

eforturilor în cadrul unui accelerat dinamism menit a înscrie municipiul Săcele în aria de recunoaștere a valorilor materiale și spirituale promovate constant de S.C. "Electroprecizia" S.A, firmă recunoscută pentru performanțele sale și pentru decența angajamentelor asumate și asigurarea unui trai decent unui important segment uman din comunitatea săceleană.

"Viitorul- sublinia domnia-sa este unul al integrării noastre, sigure și nu singure în lumea civilizată a Occidentului, cu zestrea noastră culturală bogată, dar și cu voința de a ne concentra eforturile în direcția autodepășirii și menținerii, în același timp, a identității noastre cultural-comunitare, odată cu tradițiile noastre, la înalte standarde moderne în toate domeniile, atât celor ce aparțin vieții economico-sociale. cât și celor ce slujesc comandamentele culturii..."

Un număr important de săceleni și prieteni ai cauzei lor au primit diplome și plachete aniversare care atestă îndelungata activitate a celor în cauză pe tărâm cultural și sportiv.

Ca de obicei, manifestarea de la Săcele a fost o reușită, continuată a doua zi- la începutul primăverii și de la Lăsata secului- cu tradiționalul "Bal al plăcintelor mocănești" organizat în trecut, ca și astăzi, de Asociația cultural-sportivă "Izvorul" de la Săcele, căreia îi urăm, la vârstă octogenară, un sincer și călduros "La mulți ani"!

Prof. Liviu Dârjan

CUTATĂL MEU – Victor Tudoran

Lucrare prezentată la simpozionul "Izvorul –80" de d-na Anca Ene (Tudoran)

Niciodată nu am vorbit dinaintea unui public despre tatăl meu. Îmi veți înțelege deci, emoția, deși, între cei de față sunt mulți care l-au cunoscut.

Unii dintre ei îl știu, și-l amintesc în munca sa de scriitor mai bine decât mine. Încercând să vă spun câte ceva despre V. Tudoran, mi-am așezat în față fotografia lui în care avea 20 de ani.

Îi priveam chipul din acei ani și doream nespuse să mă apropiu de el, de atunci. Am început să răsfoiesc pagini de amintiri. Mi-am plimbat degetele și ochii pe însemnările vechi, scrise ordonat. Totuși îmi era încă departe tânărul din fotografie, până în momentul în care am găsit niște însemnări care mi l-au apropiat.

Povestea despre contaminarea cu boala scrisului.

Da! De aici am început să-l recunosc. Era cel pe care îl cunoșteam. Iată cum își amintea tatăl meu acele momente:

"În această toamnă (1929) pasărea nevăzută dar bănuțită și frumoasă, ce zboară în jurul fiecăruia dintre noi și pe care poezii au numit-o destin, cu penajul ei țesut din vise uimitor de colorate, m-a atins cu aripa-i nevăzută și m-a îmbolnăvit".

Din această boală, excepțional de curioasă, contrar altor boli cunoscute, avea să nu se mai vindece niciodată. "Cel puțin de aproape 30 de ani nu am reușit încă să scap de ea, doar cu simple variațiuni de intensitate, devenind în unii ani mai persistentă și săcâitoare, iar în alți ani mai ștearsă și ușoară, dar totuși făcându-se simțită.

continuare în pag. urm.

continuare

Boala aceasta era pasiunea scrisului, iar primul care m-a încurajat pe această spinoasă și grea cale, a fost regretatul și bătrânul ziarist și tipograf brașovean Gheorghe I. Gologan, director și proprietar al ziarului popular independent "Ardealul" ce apărea în Brașov.

"Bunicul și tata se bucurau nespus văzându-mă pornit pe această cale, decât să mă fi apucat de jocul de cărți sau chefuri prin cârciumile din sat, multe ca ciupercile după ploaie, cu alți prieteni de seama mea, unii cu o brumă de stare materială la părinți, dar cea mai mare parte fără servicii sau alte ocupații."

Ar trebui să spun că eu, evocându-l pe V. Tudoran, mă aflu la capătul unui fel de lanț genetic.

Bunicul meu - Nicolae Iuga Tudoran a lăsat și el câteva amintiri. Nu le-ar fi scris, chiar la îndemnul tatălui meu, dacă n-ar fi purtat regretul că părinții nu l-au putut ajuta să continue școala. Cu numai 4 clase primare, în 1930, la vârsta de 70 ani, a scris cu mâna lui amintiri din copilărie și adolescență, cu o uimitoare claritate și talent de povestitor.

Am început să-mi dau seama că dragostea pentru cuvântul scris a tatălui meu nu apăruse spontan. Avea rădăcini mai adânci și el era lăstarul lor. Următorul pas, care i s-a părut firesc, a fost editarea unei reviste literar-culturale, cu caracter local.

Iată cum își amintește acest moment: "Din inițiativa mea și a poetului săcelean Al. Stroe Militaru, în toamna anului 1929, am lucrat intens la apariția revistei "Viața Săceleană" care vede lumina tiparului la 1 ianuarie 1930.

Deci la vârsta de 19 ani eram secretarul de redacție al revistei și administratorul ei, sediul fiind la locuința mea.

După apariția numerelor 1,2 și 3-4 din anul I am demisionat din conducerea revistei, ca semn de protest, deoarece un membru al comitetului de redacție, Ion I. Ghelase, a imprimat revistei o nuanță politică, publicând

articole care nu au fost cunoscute de ceilalți membri". Revista va mai apărea numai de 2 ori cu vechiul redactor Al. Stroe Militaru numerele 1-3 și nr. 4 pe durata Ian-Mai 1932.

Se pregătește să dea viață copilul cel mai drag sufletului tatălui meu, revista "Plaiuri Săcelene."

Așa își amintește el de începuturi: "Pe baza învățămintelor și a tristei experiențe cu "Viața Săceleană" am ajuns la concluzia că revista poate fi condusă și fără comitete de conducere cu mari specialiști în componența lor. Dar, fără entuziasm și muncă activă în nici un caz nu poate exista. Și astfel, cu prietenul I. Crisbășeanu, fac să apară la 1 ianuarie 1934 și acea publicație "Plaiuri Săcelene", intitulată revistă de atitudine și probleme săcelene, îngrijită de V. Tudoran și I. Crisbășeanu, care este nevoit să se retragă definitiv, după 6 numere, din motive de ordin personal și nu în legătură cu revista.

Dovadă evidentă că mocanii săceleni au apreciat eforturile mele, că erau dornici și mândri în același timp de o

publicație a lor și că această publicație era necesară, este faptul că de la 4 pagini câte aveau numerele 1 și 2 din revistă, am ajuns la 32 pagini ultimul număr din 1934; orice s-ar spune, este un evident progres."

Revista a apărut fără întrerupere până la 31 iulie 1940 când a fost suspendată de guvernul legionar.

Dorința de a scrie teatru a tatălui meu s-a manifestat de timpuriu.

În clasa a IV a de gimnaziu a dramatizat celebra nuvelă istorică "Al. Lăpușeanu" de Costache Negruzzi, care a fost jucată cu colegii de clasă pe scena școlii în cadrul "Societății de lectură a elevilor"

Au urmat peste 20 de piese de teatru, texte de brigăzi artistice, spectacole și dramatizări, unele dintre ele premiate la diferite concursuri naționale.

...continuare in pag. urm.

continuare

Nu a ocolit nici poezia. Dar despre acest aspect al activității tatălui meu există o amintire aparte.

A activat în cadrul Asociației “Izvorul” de pe băncile școlii. A trecut prin toată ierarhia societății începând cu econom, cenzor, casier, secretar-general, vicepreședinte. Grupul de tineri inimoși care formau nucleul acestei asociații cultural-sportive a lucrat plin de entuziasm pentru atragerea cât mai multor săceleni la manifestările cultural-artistice și sportive organizate.

În anii 1935-36 Asociația “Izvorul” a făcut să renească vechea și tradiționala sărbătoare “Sântilia” și în 1938-39 “Balul Plăcintelor”

Au urmat anii războiului și perioada dificilă de după el. Activitățile culturale începute nu mai puteau fi continuate, dar tatăl meu nu concepea ca munca lui literară să ia sfârșit. Așa că s-a concentrat pe alte subiecte.

A început să strângă date despre etnografia și folclorul săcelean, date pentru monografia Săcelor și a unor figuri săcelene. Toate în ideea că el sau altcineva le va folosi.

În anii 1971-72 luptă să obțină aprobările pentru apariția unei noi reviste a Săcelor, dar fără succes. Se apropie de cercurile culturale, colaborează cu casa de cultură și Clubul “Electroprecizia”.

Niciodată nu obosea.

Pensionându-se în 1968, avea mai mult timp liber și pe tot îl folosea scriind și discutând cu mai tinerii prieteni pe care îi atrăgea în jurul său, despre Săcele, tradițiile și cultura lor. Lupta din tot sufletul să-și facă interlocutorii să iubească și să prețuiască toată moștenirea mocanilor săceleni, ca la rândul-le să le continue strădaniile.

În 1968 reușește să convingă autoritățile locale să reia vechea tradiție a “Sântiliei” sub denumirea de “Târgul Feciorilor”, începe să întrezărească o reînviere a obiceiurilor mocănești.

Eu m-am născut și am crescut în această atmosferă. Casa plină de cărți și dicționare, biroul plin de foi cu însemnări, ciorne și manuscrise. Țăcănitul mașinii de scris devenise un zgomot pe care nu îl mai auzeam. Copil fiind, trăgeam cu urechea la discuțiile celor mari în care cuvintele mocani, izvorul, “Viața Săceleană”, “Plaiuri Săcelene” reveneau foarte des.

Târziu am înțeles că ele se împleteau cu dragostea pentru aceste locuri și acest neam. Veșnic frământat de gânduri și idei, tatăl meu dorea să le transmită tuturor celor din jur pasiunea sa, în ideea continuării muncii de propășire a mocanilor săceleni.

Acum, când a trebuit să aștern pe hârtie câteva însemnări despre tatăl meu, am început să mă simt copleșită de enorma pasiune și muncă pe care le-a depus o jumătate de secol pentru Săcele.

Sper din inimă ca și noile generații să fie la fel de însuflețite în eforturile de ridicare a acestui oraș.

În încheiere doresc să mulțumesc D-lui Prof. Liviu Dârjan și conducerii S.C. Electroprecizia pentru admirabilul efort pe care l-au depus la scrierea și editarea lucrării “Publicistica în Săcele”

Îndrăznesc să exprim aici un vis secret: poate că oamenii de suflet și cultură aflați la conducerea acestei societăți vor putea sprijini și editarea monografiei Săcelor, lucrare scrisă de Victor Tudoran de-a lungul multor ani și finalizată în 1975, aflată în manuscris dactilografiat în posesia familiei mele.

IDEALURI ȘI REALIZĂRI ALE ASOCIAȚIEI CULTURAL-SPORTIVE “IZVORUL” CHEZĂȘIA LONGEVITĂȚII SALE ÎN TIMP ȘI A PROSPETIMII ÎN CONȚINUT Lucrare prezentată la Simpozionul “Izvorul-80 de d-nul prof. Andronic Moldovan

Sărbătorim azi împlinirea a 80 de ani de existență a Asociației “Izvorul”. O vârstă care, numai la pronunțarea ori auzirea ei – 80 de ani – ar trebui să impună respect. Respect și admirație pentru că a luat ființă într-un moment al istoriei – 1922-1923 – acela încărcat de credință, dorința, entuziasmul și sacrificiile românilor, toate acestea fiind încununat de laurii Marii Uniri.

Am fi dorit să fie prezenți la această sărbătoare acei dintre săceleni care sunt de o vârstă măcar apropiată cu “Izvorul” pentru a asista la acest moment aniversar, pe deplin meritat, menit să evoce trecutul și să scruteze viitorul acestei asociații cu tradiționalul gând românesc, ca “cele bune să se-adune, cele rele

să se spele”. Cuvine-se ca gândurile să ni se îndrepte, cu această ocazie, spre cei care au fost apropiați “Izvorului” și s-au străduit pentru aspirațiile lui, dar nu mai sunt între noi. Au trecut în lumea umbrelor. Acestora să le aducem un pios și bine meritat omagiu.

Grație “scrierilor” și a altor mărturii, unele încă vii, posedăm informații suficient de certe despre nașterea, creșterea, traiul, împlinirile și neajunsurile din octogenara existență a “Izvorului” din Satulung.

Cităm din scrierile vremii “Școala, în frunte cu răposatul G. Brânza (probabil învățător) provocau grupuri de elevi să vină în “Grădina Domnească” la primele manifestațiuni sportive. În anul

continuare în pag. urm.

continuare

1922 se formează un comitet provizoriu, fac înscrieri de membri, adună cotizații din care cumpără echipament sportiv necesar întrecerilor și cu jocul de fotbal impresionează pe săcelele. Așa în martie, ziua 13, se pun bazele Clubului Sportiv cu numele de "Izvorul" în frunte cu domnul Gigi Median! Asociația face repede progrese. Puterea și autoritatea asociației le permit să ceară autorităților locale teren de sport. Curând la 17 aprilie 1923, G. Median demisionează, iar tinerii se strâng în jurul domnului Dr. M. Popeea, harnic fiu de preot săcelean, pe care îl consideră ulterior adevăratul întemeietor al sportului instituționalizat la Săcele. Au obținut teren, prin forțe proprii l-au amenajat ca să fie apt pentru competiții omologate, s-au înscris în F.R.F.A., s-au făcut deplasări cu echipa la jocuri în Sinaia, Brașov, etc. dobândind victorii strălucite. Cronicarul Gigi Ghia ne-a lăsat negru pe alb: "Este de ajuns să amintesc că falnica echipă de fotbal de la Brașov "Brașovia" a fost bătută de echipa noastră cu 6-0".

"Izvorul" nu se rezuma la fotbal ci organiza și sprijinea întreceri de aruncare cu discul, lancea, cu greutăți, practicau turismul, sporturile de iarnă cu schiuri, sanie etc. Dr. Irimițu Bodeanu a obținut la Sinaia premiul II la un concurs de schi. Se pare că la temelia "Izvorului" s-a impus atunci o concepție modernă despre sport, aceea a olimpismului, cu deviza "Mens Sana In Corpore Sano".

Sunt și azi dătorii cu părerea că inițial, "Izvorul" ar fi fost o asociație doar sportivă. Departate acest gând de inițiatorii ei. "Societatea noastră - afirmă cronicarul citat - pe lângă caracterul ei sportiv are și caracter cultural și educativ național." Sportul la sate - judecau ei corect - nu are însemnătate dacă nu merge alături de cultură. Ei pregăteau spectacole pentru săteni cu piese de teatru, recitări, cântece etc., adevărate sărbători cu rezultat atât moral, cât și material. Asociația

"Izvorul" a progresat pe scară foarte întinsă atât pe tărâmul sportului cât și al culturii mulțumită bunei conduceri a domnului Dr. M. Popeea.

La 31 decembrie 1928 domnul Dr. Popeea pe motiv că nu mai locuiește în localitate a demisionat. Atunci "Izvorul" fuzionează cu "Săceleana" cu scopul de a avea caracter general pentru cele patru sate. Dar s-au ivit acolo, ca în familiile numeroase, niște neînțelegeri, fapt care a contribuit la reînființarea "Izvorului", rămânând în viață și "Săceleana". Am relatat astfel de amănunte din intimitatea "sufletului" asociației pentru a pune în evidență frământările interne ale unui organism social viu care, firesc, se luptă pentru supraviețuire și pentru a-și asigura mereu progresul spre idealurile alese. Cei care au pus bazele "Izvorului" au muncit cu tenacitate, l-au curățat de mâl, bolovani, i-au croit o albie

frumoasă, ademenitoare, atât pentru cei care așteptau să se adape de la ofertele lui proaspete și binefăcătoare cât mai cu seamă, pentru cei care doreau să pună umărul la lărgirea, consolidarea și îmbogățirea acestui izvor de cultură și civilizație. Credincioși lozincei D-lui Dr. M. Popeea - voiește și vei putea -" **pe lângă practicarea sportului au înființat aceea ce alții n-au putut, revista "Viața Săceleană", care, în paginile ei ne dezvăluie comorile poporului săcelean și care ne desfășoară problemele economice, sociale etc. de care depinde viața noastră în prezent și viitor..."**

A fost o muncă grea, în toate domeniile și s-au angajat să nu se dea în lături de la nici o piedică... "Chemăm pe toți boierii români - zice cronicarul - în jurul grupării noastre căreia îi surăde un frumos viitor. Acelora cărora le-am cerut concursul și din diferite calcule personale n-au dorit să ni-l dea, îi asigurăm, că încrezătorii în noi și în oamenii de bine vom merge înainte pe calea pe care am apucat..."

Neîndoind, viața și felul complex de a fi al asociației "Izvorul" au fost și sunt până azi influențate de spiritul "Asociațiunii pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (Astra)". În 1861 Adunarea Consultativă de la Sibiu care a pecetluit înființarea "Astreii" a fost condusă de Marele Mitropolit Andrei Șaguna- președinte, tribunul George Barițiu și Prelatul săcelean Nicolae Popeea- secretari. Un Popeea din familia căruia a făcut parte și acel Dr. M. Popeea care a asigurat succesul inițial al Asociației "Izvorul". Aceștia au lucrat pornind de la un crez pe fondul căruia "Apostolii" neamului românesc au elaborat "scripturi" după care s-a orientat viața românismului din Transilvania pentru dobândirea marilor lor cuceriri din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în continuare "Ea (Astra)... a contribuit la pregătire românilor pentru Unirea cea mare. Activitatea exemplară desfășurată pe

toate planurile - economic, literar-artistică, publicistic-editorial, școlar, sportiv - a îndreptățit aprecierea ce i s-a dat ca fiind o prestigioasă academie de probleme sociale și economice ale românismului".

Prof. G. Dragoș, impunătoare personalitate săceleană, o vreme șeful secției economice la "Astra" centrală, într-o monografie succintă a Săcelelor, a enumerat marea varietate de activități culturale-sportive și economice ale săcelelenilor sub auspiciile "Izvorului" printre care și o Bancă Populară "Săceleana" (Cooperativă de Credit) pentru încurajarea și sprijinirea întreprinzătorilor români din această localitate. Mai sus citatul G. Dragoș afirmă laconic în acel istoric al Săcelelor că ambele reviste ("Viața Săceleană" și "Plaiuri Săcelele") pe lângă creații literare au publicat articole privind trecutul, actualitatea și viitorul Săcelelor... care au trezit în

continuare în pag. următoare

continuare

tineret dragostea față de locul lor natal și dorința de a contribui în viitor la propășirea acestei localități.

Mai mult decât reușit, studiul monografic al prof. L. Dârjan modest dar sugestiv intitulat "Publicistica Săceleană", conduce cititorul într-un ritm alert pe drumul creșterii și dezvoltării Săcelelor de la "Șapte Sate" la cel de municipiu în prezent. Prezintă locuri, oameni, frământări, cu deosebire realizări. O frescă inteligent și plăcut colorată, prin texte și imagini atractive pentru cititorul de azi mereu grăbit. Poate nu greșim dacă o numim "o istorie" de buzunar a Săcelelor de ieri și de azi. O apreciem și pentru faptul că este provocatoare și pentru mulți săceleni intelectuali de azi în sensul de a-i urma exemplul, elaborând și domniile lor alte lucrări despre trecutul, prezentul și viitorul acestor locuri. Publicistica săceleană, cea din anii de glorie ai democrației românești, a economiei și culturii acestei țări dintre anii 1930-1940, nu numai cea inserată în sinteza dl. Dârjan, este încărcată de nebănuite studii de adevărată istorie săceleană din trecut și despre cele mai sensibile și mai esențiale teme de istorie modernă din perioada interbelică din această localitate. Prezentăm la întâmplare câteva exemple: "Drama mocanilor Săceleni" (G. Brânduș), forme asociative cooperatiste ca modele teoretice și practice pentru dezvoltarea capitalului românesc necesar dezvoltării întreprinderilor moderne în localitate și pe această cale ocuparea forței de muncă disponibilă, combaterea șovinismului, a fascismului, a terorismului politic etc. Număr de număr, preoții satelor săcelene erau "cap de revistă" pentru apărarea credinței străbune și educarea permanentă a credincioșilor în duhul ortodoxiei, al tradițiilor și obiceiurilor străbune. Au găzduit nenumărate dezbateri pe teme de interes comunitar. În acest scop au recurs la o metodă modernă pentru timpul respectiv "Plebiscitul Săcelean" un fel de sondaj în rândul săcelenilor pentru a-i consulta în legătură cu conținutul, forma revistei, calitatea colaboratorilor și a imaginilor foto. Au promovat cu îndrăzneală forme critice pentru "vindecarea" unor mici ori mari păcate omenești: plagiatul, neglijența în educarea tineretului, nepăsarea din partea primăriilor locale față de avuția comunității etc. Adesea se făceau referiri la relațiile dintre "Astra" locală și "Izvorul" din Satulung. Și în acei ani, asemănător cu preocuparea unor confrăți locali de azi (2002-2003) s-a încercat o fuziune între cele două asociații. Un colaborator al "Plaiurilor Săcelene" semnat S.O.S. a sintetizat nefericita fuziune în felul următor:

"De când cu "marea fuziune"/ Lumea spune ne-ncetat :/

"Astra" nu mai stălucește ;/Iar "Izvorul" a secat...!"

(nr. 3 /1935 pag 26).

Revista "Plaiuri Săcelene" interbelică a insistat mult pentru realizarea aici în Satulung, în "Grădina Domnească," a unei Case Naționale (de cultură). Aspirația lor nu s-a realizat în epoca respectivă, dar ecoul acelor dezbateri, duhul celor care s-au luptat și au visat o astfel de "Casă" – V. Tudoran, G. Dragoș, V. Jinga și alții – s-a propagat ca un ecou în multe suflete săcelene și au avut rezonanță chiar și pe timpul dictaturii comuniste. Așa ne explicăm

faptul că "Clubul Electroprecizia" de azi este relativ așezat și i s-a dat o funcționalitate apropiată de cea visată de către predecesorii noștri din perioada interbelică. Azi se pun noi probleme legate de prezentul și viitorul acestui club. Poate ar fi bine venită o dezbatere publică în paginile revistei "Plaiuri Săcelene" de azi despre rezolvarea problemei pe care am denumi-o "Necesitatea unui complex de educație și cultură permanentă a Municipiului Săcele."

"Izvorul" și revista "Plaiuri Săcelene" de azi, reînviolate după 1990, cu vlagă și eforturile lor, s-au străduit să readucă vigoarea celor de odinioară. Așa cum noi, cei de azi, îi omagiem pe predecesori, urmașii noștri or să ne judece și or se ne aprecieze mai obiectiv decât am face-o noi în prezent. Cert este că duhul, învățătura din "scrierile" antermergătorilor, sădite de "Izvorul" în anii lui de glorie, nu s-au stins nici în anii cei mulți de interdicții dictatoriale datorită faptului că exprimau idealuri românești nepieritoare, cu referiri la istorie, tradiții, credință strămoșească, sport, port popular, serbări tradiționale etc. Nutrim convingerea că "Izvorul" cu revista "Plaiuri săcelene" de azi, cu rădăcini tradiționale în străbunele lor din perioada interbelică își vor perpetua existența chiar dacă vremelnice se vor mai confrunta cu obstacole. Se vor ivi forțe și mai tinere și mai viguroase și mai îndrăznețe pentru a nu le lăsa să îngenunchieze.

Revistele săcelene – ca de altfel însăși asociația "Izvorul" – în cei 80 de ani de supraviețuire, deși au trecut prin momente grele de viață care le-au clătinat uneori chiar existența, cenzuri, interdicții, conflicte interne ori greutăți materiale etc. au reușit totuși până azi să-și păstreze mai mult sau mai puțin coloana vertebrală a idealurilor și a faptelor pentru care s-au bătut și pe care le-au apărut cu ardoare.

Mă folosesc, parțial prin parafrază, de descrierea făcută de preotul V. Marin din Baci. În 1942. celor care judecau prea aspru asociațiile și revistele românești locale.

Au fost destui care au criticat asociațiile și revistele la care ne-am referit. "Săcelenii de obicei sunt buni la inimă dar au simțul critic exagerat de dezvoltat". Din cauza aceasta multe inițiative bune au fost distruse încă de la început. Mulți oameni... care iubesc din suflet Săcelele, au încetat să mai lucreze pentru binele acestor locuri, tocmai pentru acest "simț critic exagerat". Acestor critici țin să le aduc aminte de la început să nu uite de programul revistei... și a țelurilor asociației. Să fim judecați numai după ceea ce am făgăduit aci. Nu ne legăm cu nimic. Lucrăm în vremuri grele și vom apare până atunci când puterile ne vor ajuta, până când simțim că avem prieteni care ne ajută și care să ne primescă cu dragoste.

Pe cei care nu sunt mulțumiți de noi cei care scriem la revista "Plaiuri săcelene" azi, îi rugăm să pună mâna pe condei să scrie mai bine. Această este singura critică pe care o primim: să facă mai mult pentru orașul lor și al părinților lor !

Săcelenii de azi, tinerii cu deosebire, toți cei care doresc să contribuie la prosperitatea acestei localități sunt bine primiți cu sugestii în paginile acestei reviste.

Notă: Un așa zis "vrednic" urmaș al mocanilor săceleni s-a referit la autorul acestor rânduri spunând: "te amesteci, prea mult în istoria acestor locuri". Am fi mai mult decât bucuroși să-i vedem numele cât mai curând în fruntea unor studii de autentică valoare despre trecutul și prezentul acestor locuri.

ELECTROPRECIZIA S.A
CENTRU VITAL AL VIEȚII COMUNITĂȚII SĂCELENE

Lucrare prezentată la Simpozionul "Ivorul-80"
de d-nul ing. Claudiu Roșculeț vicepreședinte al Asociației "Ivorul"

Mocanii săceleni, cu ocupațiile, cultura și civilizația lor specifice, reprezintă pecetea acestor meleaguri. Scormonitori de comori și strângători de avuții prin muncă cinstită ei au rămas neconținut legați de obârșia de la care au plecat, făcând-o să prospere prin ce agonisau. Oameni harnici, cu inițiativă s-au adaptat vremurilor și vitregiilor acestora, au prosperat și au dăruit din prinosul lor și altora, contribuind prin daruri la ridicarea de biserici și școli, de așezăminte de cultură și de folos obștească.

Ceea ce cunoaștem astăzi despre mocanii înstăriți ai celor șapte sate, mari economi de oi, cu turme, cirezi și herghelii impresionante sunt adevăruri de necontestat, dar realitatea Săcelelor trebuie privită în timp, într-o permanentă transformare și un dinamism accelerat. Mocanii săceleni erau stăpâni de turme cu mii de oi, erau vestiți pentru modul cum le gospodăreau și valorificau, dar erau vestiți și pentru alte meserii, iar fenomenul socio-economic al industrializării după primul război mondial, le-a influențat și lor viața și obiceiurile. Apoi, încă din timpul celui de-al doilea război mondial au luat ființă, aici la Săcele, secții industriale care produceau tehnică pentru front. Un atelier de aparate de bord pentru aviație, reprofilat pentru tractoare al Societății Prerom din Brașov, a primit în 1948 denumirea de Electroprecizia, care în septembrie 1949 se mută la Satulung, pe locul unde se află astăzi societatea cu același nume.

De câteva decenii, până astăzi, Electroprecizia este emblema acestei localități, devenită între timp municipiu, ducând în lume faima constructorilor săceleni de motoare electrice și echipament electric pentru autovehicule. Destinul oamenilor de aici, al urmașilor vrednicilor mocani de odinioară s-a împletit în ultimii 67 de ani cu destinul Electropreciziei. Societatea noastră a fost de fapt pilonul principal al economiei săcelele în toată această perioadă, influențând puternic și permanent dinamismul vieții socio-economice locale. Aproape

fiecare familie a avut sau are legături strânse cu Electroprecizia, la a cărei dezvoltare și-au adus contribuția generații succesive de săceleni.

Performanțele societății sunt binecunoscute, în contextul în care este printre puținele firme care, nu numai că au supraviețuit dar au devenit și profitabile, în condițiile în care, după revoluția din decembrie 1989, economia a cunoscut un parcurs descendent.

Practic, în 1948, Electroprecizia s-a profilat pe fabricarea motoarelor electrice asincrone, în prima fază cu o capacitate de 200 motoare lunar.

La scurt timp, au intrat în fabricație primele produse de echipament electric pentru autovehicule, după care a urmat, așa cum era și firesc, modernizarea produselor asimilate, dar și asimilarea unor produse noi, care au avut ca fundament concepții proprii. Într-o prezentare succintă, care să condenseze etapele și timpul, se poate vorbi despre o continuă dezvoltare a societății marcată, de exemplu, la sfârșitul anului 1988 de realizarea unui volum de export de 3,5 milioane dolari. Începând cu anul 1998 putem vorbi despre începerea unei permanente evoluții ascendente

al cărei secret este evidențiat de următoarele date: cifra de afaceri a depășit în ultimul an 1100 miliarde lei, structura ei fiind formată din 38,14% echipament electric, 58,18% motoare electrice și 3,47% vânzări mărfuri. Un alt aspect extrem de important îl reprezintă creșterea ponderii exportului în cifra de afaceri, aceeași fiind de aprox. 61%.

Această orientare către export a fost determinată de perioada mai dificilă pe care o traversează economia românească și, implicit, a continuării trendului negativ al evoluției pieței interne. Dacă în 1999, volumul exportului a fost de 10,2 milioane dolari, în 2000 s-a depășit cifra de 13 milioane dolari, în 2001 am exportat produse în valoare de 19 milioane dolari, pentru ca în 2002 să înregistrăm 20 milioane dolari, cea ce înseamnă o creștere cu 55 % față de anul 2000.

(continuare)

Tot la capitolul statistici este de menționat că în 1999 produceam aproximativ 200.000 de motoare electrice, în timp ce în 2002, volumul producției de motoare a ajuns la aproximativ 700.000 buc.

De altfel, în volumul exportului, ponderea motoarelor electrice reprezintă 95 %, această distribuție reflectând faptul că există rezerve în fabricația echipamentului electric auto, rezerve ce vor trebui valorificate în perioada următoare.

După cum se poate observa din datele succinte prezentate mai sus, deși piața internă pentru echipament electric și auto a suferit o recesiune fără precedent, colectivul de la Electroprecizia a avut puterea de a se reorienta spre piețele externe. Acest lucru a fost posibil și datorită faptului că majoritatea angajaților societății sunt săceleni, ceea ce face ca, atât dincolo de porțile societății, cât și în interiorul acesteia ei să formeze o mare familie cu 3000 de membri care acționează pentru

binele lor și al locului lor de muncă. Într-un oraș cu clare valențe monoindustriale suntem o familie economică pentru care societatea a asigurat crearea unui microclimat și a unor condiții de muncă atrăgătoare și a plătit integral către stat toate obligațiile bugetare prevăzute de lege.

Colectivul de la Electroprecizia dovedește prin tot ceea ce face, prin responsabilitatea pe care o manifestă în această perioadă dificilă pentru economia națională și mondială că este profund atașat ideilor promovate odinioară și azi de spiritul "Izvorului" și revistei "Plaiuri Săcelene" acela de a ne înrola cu toții, cei care trăim și trudim în această localitate, în eforturi comune, pentru bunăstarea și prosperitatea acestor minunate plaiuri Săcelene.

Ing. Claudiu Roșculeț

**PREȘEDINTE DIRECTOR GENERAL
S.C. ELECTROPRECIZIA S.A**

ASOCIAȚIA CULTURAL – SPORTIVĂ "IZVORUL" ÎȘI CINSTEȘTE ÎNAINȚAȘII

Sâmbătă, 7 decembrie 2002, într-o atmosferă mirifică de început de iarnă, mângaiată încă de razele soarelui, Asociația "Izvorul" a organizat comemorarea a 60 de ani de la trecerea în neființă a eminentului cărturar-patriot săcelean, prof. Nicolae R. Colceag.

Duhul său, exprimat prin personalitatea sa puternică de om îndrăzneț, echilibrat și tenace, condus de o adâncă credință a face bine semenilor, a mormântul său din Sf. Adormire" din membri ai asociației omagieze prin prezența Profesorului, care prin sale va rămâne veșnic în acestor locuri.

Comemorarea slujbă religioasă de și de prezența d-ului Petre Mutu și de Consiliului Local, de noastre.

În final, d-nul vicepreședintele "Izvorului", a mulțumit celor care au omagiat amintirea profesorului N. R. Colceag și a exprimat și cu această ocazie intențiile asociației de a continua eforturile pentru glorificarea trecutului valoros al Săcelelor.

care a constat într-o pomenire a fost onorată primar Gheorghiuță reprezentanții veterani ai asociației

ing. Claudiu Roșculeț,

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

UN DOCUMENT DIN SECOLUL AL XVI-LEA DESPRE ȘCOLILE SĂCELENE

Lucrare prezentată la Simpozionul "Ivorul-80"

de istoricul Bogdan-Florin Popovici, doctorand, cercetător la Arhivele Naționale

Așezările săcelele, prin poziția lor, au fost influențate de-a lungul istoriei în mod covârșitor de marele centru economic și social al Brașovului. Acest fapt a adus o serie întreagă de evoluții, care pentru multe alte așezări ale țării ar putea părea utopice. Dacă, de pildă, istoricul Daniel Barbu aducea relativ recent în prim plan un document care arăta că, în secolul al XVIII-lea, tentativa domnitorului Alexandru Ipsilanti de a-i obliga pe preoți să învețe carte s-a lovit de o opoziție teribilă, datorită dificultății sarcinii de alfabetizare, documentul pe care îl vom prezenta în continuare ne arată cum, la jumătatea secolului al XVI-lea, în cadrul comunității săcelele, exista un sistem de întreținere a școlii de lângă biserică și de plata a dascălului. Departe de a fi o tentativă protocronistă, demersul nostru argumentează, pe baza documentelor, lunga tradiție școlară a Săcelelelor.

O modificare deosebit de importantă în viața confesională a așezărilor săcelele se produce spre sfârșitul primei jumătăți a secolului al XVI-lea. La Brașov, la 2 noiembrie 1542, Magistratul orașului convoacă adunarea districtuală pentru „propovăduirea adevăratei evanghelii, ca și pentru o reformă religioasă”¹. După Reforma religioasă, numai locuitorii de pe Pământul Crăiesc au rămas evanghelici.

Așa cum aminteam, influența Brașovului asupra așezărilor Țării Bârsei, în general, și asupra Săcelele, în particular, a fost extrem de puternică. Astfel se explică de ce și cele 4 sate săcelele vor fi integrate episcopiei luterane de Biertan².

La 1544, în urma unei vizitațiuni canonice se menționează existența a două biserici (la Cernatu și Satlung) precum și a două școli, pe lângă aceste biserici. Ambele instituții erau întreținute de comunitățile locale după cum urmează:

„Veniturile preoților și învățătorilor din posesiunile Țării Bârsei (1544)

Baciu, Turcheș și Cernatu

Iobagi care locuiesc în cele 3 sate: 101.

Fiecare cap de familie plătește pe an pentru paroh 10 aspri.

O jumătate din decimă doar în Cernatu se plătește parohului, partea rămasă se plătește castelanului de Bran. De asemenea, parohul are 15 jugăre de teren arabil și o pășune.

Rectorul (directorul) are de la fiecare iobag pe un an 4 aspri și o pâine sau 1 denar. Pentru o înmormântare, ei îi plătesc 3 pâini sau tot atâtea monede [3 denari].

Satlung

Are iobagi: 73.

Fiecare cap de familie plătește pe an pentru paroh 1 aspru, o grămadă de grâu, o grămadă de ovăz; cei care nu au teren arabil, în schimbul unei grămezi de grâu plătesc 5 aspri și pentru una de ovăz 2 aspri și fiecare; în afară de acestea, trebuie să dea pe an 1 stângen de lemne sau 2 aspri.

Rectorul (directorul) are de la fiecare iobag pe un an 4 aspri, o grămadă de grâu și a treia parte de lemne care se dă parohului. Pentru o înmormântare, i se plătesc trei pâini sau monede și de la fiecare casă o pâine pe an.”³

Se remarcă din document, pe lângă organizarea propriu-zisă, și importanța deosebită acordată școlii: practic, fiecare familie era obligată să îl întrețină pe învățător, indiferent dacă avea sau nu copii la școală. Astfel erau puse în practică principiile umaniste ale părintelui luteranismului transilvan, Johannes Honterus: „ar fi de trebuință să-i crească pe tineri spre folosul obștii, pentru ca prin aceasta să fie păzite obiceiurile creștine și slujba religioasă. De aceea s-au înălțat pretutindeni din banii obștii școli... am avut — pe cât ne-a stat în puteri — o grijă deosebită față de tineretul aplecat spre învățătură... S-au luat măsuri pentru înzestrarea tineretului cu dascăli și

profesori... Acestora să li se asigure leafă din banii obștii, pentru ca nici un tânăr să nu rămână în afara școlii din lipsă de mijloace, putând învăța și fără bani în aceste școli”⁴.

Dincolo de elementele specifice de natură confesională, influența benefică a Brașovului a condus, așadar, apariția timpurie, față de alte regiuni ale țării, a unui sistem de învățământ întreținut de comunitatea locală. Fără îndoială, acest fapt a determinat și apariția unei conștiințe a necesității instrucției elementare. Ar fi fost interesant de aflat — dar până în prezent lipsa documentelor nu ne permite — care a fost rata alfabetizării în Săcele, din moment ce sistemul de instrucție pare să fi fost atât de bine pus la punct. În orice caz, documentul pe care l-am prezentat în materialul de față atestă fără îndoială așezărilor săcelele o poziție fruntașă în istoria învățământului de pe teritoriul României. O tradiție ce merită continuată.

¹ NUSSBÄCHER, *Johannes Honterus*, Brașov, 1998, p. 71.

² BINDER Pál, *Az Erdély evangélikus egyházközségek és iskolák története és névtára (1542–1860)* Brașov, 1994, p. 162

³ *Quellen*, 8, p. 193 (Trad. G. Nussbächer).

⁴ Apud NUSSBÄCHER, *Honterus*, p. 73, 98.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

TRADIȚIE ȘI CULTURĂ LA ZILELE ȘCOLII

În perioada 28 februarie – 1 martie a.c. s-au desfășurat zilele școlii la Grupul Școlar “Victor Jinga”. În prima zi elevii au pregătit și susținut referate tematice la majoritatea disciplinelor, s-au organizat expoziții. Un punct fierbinte și entuziast a fost întâlnirea cu personalități marcante contemporane. La aria curriculară “limbă - comunicare” participanții, elevi și profesori, s-au întâlnit cu scriitorii brașoveni Ovidiu Moceanu și Andrei Bodiu, profesori la Facultatea de Litere din Brașov. S-a prezentat revista de cultură “Interval” apărută în 1990 sub egida Uniunii Scriitorilor din România, ultimele cărți ale celor doi scriitori. Suplimentar, d-l conferențiar universitar doctor, Decanul Facultății de Litere, Ovidiu Moceanu a prezentat oferta universitară a acestei facultăți, remarcând cu plăcere că două absolvente sunt profesoare în această școală.

La aria curriculară “om și societate” punctul forte a fost întâlnirea cu doi foști deținuți politici, economistul Vasile Man (fost elev al prof. Victor Jinga) și doctorul Mija Teofil (directorul Asociației filantropice “Christiana”), care au prezentat imaginea dictaturii comuniste din perioada anilor ‘50. O instructivă lecție de istorie și de cultură.

A doua zi a fost rezervată întâlnirilor de suflet între actuali și foști profesori, directori ce și-au lăsat amprenta și părțile din suflet în acest locaș de cultură și civilizație. Moderatorul întâlnirii, d-na prof. Emilia Stoian, actual director educativ, a coordonat interesantele disertații ale invitaților: d-l Victor Carpin (unul din primii directori), d-l Ioan Solomon (fost director, cel care a avut un aport inegalabil în construcția actualelor clădiri), d-l Nicolae Drăghici (fost director), d-na Lucia Tarași (fost director), d-l Virgil Gălățeanu (fost director), d-l Rîșnoveanu Gheorghe (unul din primii profesori cumularzi), d-l dr. Victor Jinga (fiul ilustrului prof. univ. dr. Victor Jinga), d-l Nicolae Munteanu (actual director). Prezența a numeroși foști elevi, actualmente profesori, economiști, doctori, ofițeri de poliție, ingineri, intelectuali de marcă ai Săceleului, continuatori ai tradițiilor acestor meleaguri, dovedește prestigiul de necontestat al acestei unități de învățămînt reprezentative pentru învățămîntul săcelean. Credem că nu e de neglijat faptul că școala noastră se poate evidenția suplimentar față de multe alte școli din județ și cu trei colegi doctoranzi: Emilia Stoian (română), Radu Colț (istorie), Aliona Bucătaru (biologie), ceea ce dovedește o dată în plus calitatea actului didactic prestat în această școală săceleană.

În sala festivă a școlii, în ciuda frigului conservator, elevii au ținut să-și aducă aportul cultural în spectacol teatral (coordonator prof. Dorel Cerbu), coral (prof. Antonio Aroneasa), gimnastică ritmică (prof. Julia Lenuța)

Școala face parte integrantă din tradiția culturală a umanității, întrucît, vorba poetului “fie slabi, fie puternici, fie genii ori neghiobi”, fiecare ființă umană trece la un moment dat prin școală.

În 1948 a luat ființă Școala Profesională de Electrotehnică. Din 1956 s-a numit Școala Profesională Electroprecizia, iar din 1973, prin înființarea liceului, Grup Școlar Industrial Electroprecizia.

Pe linia preferată de majoritatea școlilor din țară, din județ, a unor școli săcelele precum Liceul George Moroianu, Liceul Zajzoni Rab Istvan sau Școala Generală nr. 6 Alexandru I. Lapedatu și colectivul profesoral de la Electroprecizia a propus ca și școala noastră să omagieze o personalitate săceleană de excepție.

Astfel prin hotărîrea Ministerului Educației și Cercetării de la 01.09.2002 Grupul Școlar Industrial Electroprecizia poartă numele unui ilustru săcelean, profesor universitar doctor în științe economice **VICTOR JINGA**.

Dorința sinceră a fost de a cinsti memoria înaintașilor noștri, mai ales că în profilul tehnologic al școlii noastre pe lângă cele două filiere clasice de electrotehnică și mecanică, după 1990 în urma prospectării pieței de muncă, s-a dezvoltat și un profil de servicii, cu specializare economică. Credem că e de datoria noastră ca dascăli și săceleni să promovăm personalitățile proeminente ale acestor meleaguri. Ca și creatori de tradiție și cultură, avem datoria morală să sensibilizăm tinerele generații de săceleni prin cunoașterea mai aprofundată a unor oameni deosebiți, fii ai acestor plaiuri străbune și binecuvîntate, biografii de o valoare paradigmatică.

Desigur, numele de Electroprecizia va rămîne în continuare încrustat în sufletul nostru și în memoria acestui lăcaș pentru eternitate la loc de cinst, căci nimeni și nimic nu-l poate echivala. Face parte din valorile ontologice perene.

Noi ca săceleni suntem convinși, așa cum spunea și d-l prof. Victor Carpin, președintele Asociației “Izvorul” într-un număr anterior al revistei că “cinstind înaintașii, cinstim Săcelele, ne cinstim pe noi...”

**Director Gr. Șc. Ind. “Victor Jinga”
Prof. Nicolae Munteanu**

MESAJE DE DEPARTE PENTRU REVISTA "PLAIURI SĂCELENE"

Motto: "Niculae, numa să nu vă sfădiți"

sfat recomandat de Andrei Șaguna lui Nicolae Popeea.

Cu ocazia "Zilelor culturii săcelene" (sfârșit de februarie- început de martie 2003) am primit mesaje, sugestii și texte cu diferite teme, de la săceleni răspândiți – mânați de soartă- departe de locul lor natal și Țară, undeva în alte colțuri de lume care, acolo unde sunt, tânjesc cu gândul spre locurile unde au copilărit, cu dorul nestins de "casă", de pământul în care își duc "somnul de veci" bunicii și străbunicii lor. Aceștia, susținători, cu modestele lor posibilități, ai revistei "Plaiuri Săcelene" o așteaptă acolo unde sunt, să citească din ea vești de acasă.

Redăm în acest număr și în cele ce vor urma texte, idei și probleme răspunsuri primite din partea unor astfel de săceleni.

Din San Jose, California, Olimpia Cojocneanu, constantă cititoare a revistei, primită din Săcele-Brașov, ne transmite următoarele: "Primesc periodic revistele "Plaiuri Săcelene" prin intermediul nepoatei mele Antoaneta. Le aștept cu nerăbdare. Îmi plac și le citesc pe nerăsuflăte, cum se spune. Găsesc în ele nume care îmi amintesc de copilăria petrecută acolo. Anul trecut am fost acasă la Săcele și Brașov. Am dorit foarte mult să aranjez o întâlnire cu cei care-și mai aduc aminte de mine. N-am reușit, fiindcă timpul a fost limitat. La viitoarele vizite voi mai încerca... Toamna trecută, când am fost în Țară, am aflat și am înțeles că urmează să aveți aniversarea a 80 de ani de la înființarea asociației "Izvorul"(dacă nu mă înșel). Cu această ocazie vă urez din tot sufletul mulți ani înainte, cu frumoase succese și satisfacții colaboratorilor, care trudiți pentru revistă."

Mulțumindu-i doamnei Cojocneanu O. pentru frumoasele gânduri îi promitem că ne vom strădui să-i îndeplinim dorințele referitoare la revista și s-o sprijinim atunci când va fi cazul la organizarea întâlnirii despre care a făcut referiri mai sus.

Doamna O. Cojocneanu ne solicită să-i transmitem anumite informații în legătură cu familia preoților Popeea din Satulung pentru uzul unui preot din îndepărtata California. Îi vom îndeplini și această dorință. Referitor la problematica "Familia Popeea" domnia-sa ne transmite un interesant text, din care reproducem selectiv următoarele:

Pe urmele lui Nicolae Popeea...

Când citim numele de Popeea ne duce gândul la frații Popeea din Satulung, gând care ne poartă instantaneu la mișcarea națională românească din Transilvania secolului al XIX-lea. Este un nume de mare cinste care a adus multă atenție asupra așezării noastre Săcele.. Chiar imnul Revoluției de la 1848 compus de Andrei Mureșanu, "Deșteaptă-te române", are o istorie legată de numele Popeea. Soția lui Andrei Muresanu, Susana, originară din Săcele și care a trăit până la vârsta de 97 de ani, i-a mărturisit lui George Moroianu (tot din Săcele) că soțul ei, Andrei Mureșanu, când a scris versurile: "Preoți cu crucea-n frunte" la "frații Popeea" cu care era prieten s-a gândit. Iar aceștia au fost într-adevăr oameni de excepție. Nicolae Popeea în tinerețile sale a studiat la Liceul piarist din Cluj unde a avut curajul de a rosti predica la înmormântarea unui coleg de-al lor în limba română, fapt fără precedent, care a nemulțumit autoritățile maghiare ale timpului. Era prin 1844-1846. Împreună cu un alt coleg, Alexandru Papiu Ilarian înființează o Societate de lectură și editează revista "Aurora" sau "Zorile pentru minte și inimă" scrisă de mână în întregime, care se păstrează la Academia Română. Participă la Revoluția de la 1848-1849 în calitate de tribun al lui Avram Iancu, va fi mâna dreaptă a Mitropolitului Andrei Șaguna până ce acesta va închide ochii în 1873. Pe patul de suferință, i-a spus textual: "Niculae, numa să nu vă sfădiți". Va continua linia șaguniană și prin întreaga sa viață a fost un model al mișcării naționale intransigente, fapt pentru care nu va fi confirmat mitropolit în locul marelui său mentor. Va fi promovat însă în scaunul de episcop al Caransebeșului doar în urma insistențelor Mitropolitului Miron Romanul, în 1889. Ulterior a ajuns membru al Academiei Române. Fratele episcopului, Radu Popeea, va păstori în calitate de preot în Săcele o viață, între 1850-1900, fost și el tribun pe Târnave în timpul revoluției de la 1848.

Iată gândurile ce m-au determinat să vă scriu legate în special de moștenirea cultural istorică pe care o avem de la acești destoinici și educați cărturari și pe care un preot de pe aici (San Jose, California) dorește să o reclădească, dar nu oricum ci pe baza unor izvoare certe, indubitabile. Îmi aduc aminte de casa Popeea dar nu știu dacă este într-adevăr casa veche a familiei Popeea sau dacă este una nouă, clădită pe acel loc. Prin urmare aș fi foarte mulțumită dacă prin intermediul revistei se pot afla date istorice clare, casa familiei Popeea eventual, documente sau scrisori, date din arhiva parohiei sau de la alte persoane care cunosc izvoarele acestea. Poate mai există cineva din familie sau rude îndepărtate care să posede sau să ne informeze despre ele. Dorim doar o copie cu mențiunea sursei exacte de unde provin aceste documente, așa cum îndeobște se procedează în munca de cercetare științifică. Toate împreună vor alcătui, cu ajutorul lui Dumnezeu, o monografie a episcopului Popeea, un moment semnificativ al istoriei mișcării naționale românești din secolul al XIX-lea și din care, iată, nici Săcelele nu va lipsi!

Vă mulțumesc pentru răbdarea și bunăvoința cu care mi-ați citit rândurile și anticipat pentru ajutor în acest efort.

Olimpia Cojocneanu
San Jose, California

Notă din partea revistei "Plaiuri Săcelene"

Persoanele și instituțiile care doresc să vină în sprijinul solicitării D-nei. O Cojocneanu pot prezenta "semnele, urmele, informațiile, etc" despre familia Popeea redacției P.S. pentru a face demersurile necesare de trimitere acolo unde au fost solicitate.

Insistăm, așa cum am făcut-o cu fiecare număr al revistei să ni se trimită sugestii, propuneri, texte, documente și alte urme despre trecutul și prezentul "Plaiurilor" noastre cu o condiție obligatorie. Autorii, ofertanții poartă toată răspunderea autenticității, originalității și semnificării surselor de proveniență.

RESTITUIRI

PATIMILE ȘI INVIEREA DOMNULUI

Articol apărut în nr. 3-4, Anul III Martie-Aprilie 1936 al revistei "Plaiuri Săcelene"

Săptămâna pătimirii pe cruce a Domnului nostru Isus Hristos, este timpul pe care bunii creștini îl petrec în neîncetată rugăciune și într-o largă înfrânare morală. Ei își aduc aminte de neîndurătoarele patimi ale Domnului și plâng cu negrăită tânguire pe acela care de bunăvoie a primit calvarul crucii, ca să ne elibereze din cătușa păcatelor și a morții.

Cu adevărat, bunătatea Mântuitorului față de neamul omenesc a fost nesfârșită, căci pentru noi oamenii și pentru mântuirea noastră a suferit grozave și dureroase umiliri.

În schimbul bunătații mântuirii neamului omenesc, Evreii, deapururi urgisiși de Dumnezeu s-au pornit ca urganul cu dușmănie de moarte împotriva blândului Isus, l-au târît în judecata arhierilor Ana și Caiafa, apoi în a lui Pilat guvernatorul și a lui Irod tetrarhul. Toți aceștia l-au găsit nevinovat însă dovedindu-se neputincioși în fața poporului înfuriat, fiecare și-au declinat competența și răspunderea. Pilat însuși a cerut un vas cu apă și în fața poporului și-a spălat mâinile, arătând că este nevinovat de sângele Mântuitorului.

Poporul, pe care Mântuitorul l-a hrănit cu pâine și pește pe malurile lacului Genisaretului, îl primește în modul cel mai josnic, îl lovește cu palmele peste față, îi oferă trestie în loc de sceptru împărătesc, apoi îl îmbracă în hlamidă roșie pe care o purtau numai regii.

Cu crucea grea pe umeri, Mântuitorul a urcat drumul cel mare spre Golgota. Obosit de povara ei, în batjocura unanimă a celorce îl urmau, a căzut de multe ori până când un oarecare Simion Chirineanul întors de la munca câmpului, a fost silit să-l ajute.

Ajuns pe Golgota, Mântuitorul a fost desbrăcat de haine și ridicat pe cruce alături de 2 făcători de rele.

Pironirea pe cruce s-a petrecut în cele mai crâncene și barbare chinuri. Durerile fizice dar și morale ale Mântuitorului deveniau din ce în ce mai grele încât puterile Lui omenești s-au consumat și în cele din urmă, după ce a fost adăpat cu oțet în loc de apă, și-a dat sfârșitul.

Isus Hristos —
Lăsa de M. Popovici

Era Vinerea cea Mare la ora 12 din zi și până la ora 3 după amiază, trupul Domnului, alături de al celor 2 tâlhari, a stat pe cruce. La această oră Iosif cel cu chipul blând, împreună cu Nicodim, au luat trupul Domnului de pe cruce și l-au așezat în mormânt nou în Grădina Ghetsemani. După 3 zile cătușa mormântului a fost zdrobită și zorii zilei de Duminică au găsit giulgiurile zăcând singure în mormânt.

Hristos a înviat!

Minunea Învierii Domnului a străbătut ca fulgerul în tot orașul Ierusalim făcând să salte de bucurie inima creștinilor ascunși în toate unghiurile cetății sfinte, de frica evreilor.

Săptămâna durerii a trecut, acum începe săptămâna bucuriei. Ceice s-au nevoit în ale postului, să îndrăsnească a se apropia de ospățul duhovnicesc al Stăpânului, încălzindu-și sufletul de la flacăra Învierii. Ceice au fost împresurați de grijile materiale ale vieții și au întârziat să-și pregătească sufletul spre a primi pe Domnul, să nu-și piardă nădejdea ei să se apropie cu căldură de Hristos, celce a înviat, care din marea Lui bunătate față de omul atât de lesne pierzător, va oferi și acestora bucuria mântuitoare a învierii Sale.

Ziua Învierii să ne fie de bun prilej de a ne ierta unul altuia greșalele, iubindu-ne unii pe alții.

Hristos a înviat!

**Preot Silvestru Garcea
Cernatu-Brașov**

SĂ NU UITĂM

Ajunul Sfântului Nicolae a venit cu o veste cutremurătoare – s-au închis pentru totdeauna ochii iscoditori, plini de optimism ai inginerului Eugen Mătase.

Sub imperiul unei dureri mereu renăscute aş vrea să cuprind în spațiul acestei rubrici personalitatea aceluia ce a plecat dintre noi brusc, pe neaşteptate. Am fost colegi de bancă la liceu, apoi colegi de facultate. Ne-am cunoscut în tramvai în ziua când mergeam să ne înscriem la liceu, simplu, eu sunt Puiu, eu sunt Dan. De la primele cuvinte, încă copii fiind, mi-am dat seama că nu-l puteai defini pe Puiu printr-o singură însuşire, mai ales când la înscriere a prezentat o diplomă de merit cu care şi-a asigurat locul în liceul Şaguna, pe atunci Şcoala Medie Nr. 1 Braşov. De la primele ore dă dovadă de o minte clară, o inteligenţă vie, atotcuprinzătoare. Eminent la matematică ca şi la română, psihologie sau limba rusă, devine lider incontestabil al clasei. Termină liceul tot cu diplomă de merit cu care intră la facultate fără a mai da examen.

Puiu Mătase a fost un om bun, cu un suflet larg şi generos. Nu a făcut nedreptăţi, în toţi anii de şcoală nu şi-a privit niciodată vreun coleg de la înălţimea inteligenţei lui scilicet. Oricine i-ar fi cerut ajutor i-l acorda simplu, discret, cu bucuria de a fi util. Fără deosebire toţi colegii se simţeau bine în preajma lui. Şi mai avea o însuşire deosebită: aceea de a-şi păstra totdeauna calmul, stăpânirea de sine, judecata rece cu care era în stare să iasă din orice situaţie. Termină facultatea cu brio şi, contrar tuturor aşteptărilor să fie repartizat la o catedră universitară, este trimis la Autobaza de la Câmpulung Muscel. După terminarea stagiaturii se întoarce în Turcheşul natal şi se angajează la Electroprecizia. Cu o putere de muncă ieşită din comun, plin de avânt şi plămuii fecunde, înzestrat şi cu un simţ practic deosebit, s-a adaptat la realităţile timpului, înţelegând cu mintea lui ascuţită că trebuie să te închini în faţa unor legi nu totdeauna drepte.

Să nu surprindă pe nimeni apariţia postumă a inginerului Mătase la această rubrică, el a lucrat la Electroprecizia 40 de ani cu rezultate excepţionale, fapt ce-l subliniază fostul director tehnic al uzinei, inginerul Taraş Octavian, coleg de muncă peste 30 de ani şi de birou ultimii 8 ani.

De la angajare şi-a început munca cu aceeaşi seriozitate, căutând să pună în practică cunoştinţele dobândite în şcoală la ridicarea nivelului tehnic pentru produsele de echipament electric destinate camioanelor şi tractoarelor.

A avut şansa ca în 1965 uzina să asimileze sub licenţa SERI-FRANȚA (Ducellier- Jaejer) un echipament electric la nivel european, lucru ce i-a permis să-şi aplice cunoştinţele în materie de echipament electric. A muncit enorm pentru asimilarea demaroadelor prevăzute în contractul de licenţă şi apoi la diversificarea acestora la toate tipurile de autovehicule ce au apărut în România după 1970, Autoturisme Dacia, troleibuze, camioane RABA, escavatoare etc...

Inteligenţa, munca şi discuţiile purtate cu specialiştii, atât în ţară cât şi peste hotare, i-au desăvârşit cunoştinţele în materie de echipament, ridicându-se la un nivel tehnic superior care i-a permis să introducă noul atât în construcţia cât şi în tehnologia demaroadelor. Preocupat mereu de nou, de îmbunătăţirea performanţelor tehnice, calitative şi economice ale produselor pot spune fără să greşesc că a fost cel mai de seamă inventator şi inovator din Săcele, al anilor 1960-2000, atât în ce priveşte numărul, cât şi valoarea economiilor realizate. Valoarea economiilor realizate de uzină în urma aplicării propunerilor sale, calculate în perioada 1965-2000, ating aproape greutatea în aur a inventatorului.

Prin tot ce a făcut, Puiu a demonstrat că a fost cel mai bun urmaş al regretatului nostru profesor Mircea Cristea în materie de echipament electric. Ce păcat că nu a lucrat mai mult în domeniul creaţiei şi cercetării, eficienţa ar fi fost cu mult mai mare.

Bun coleg şi modest. De la el au învăţat atât subalternii cât şi şefii. Colectivele de inovatori erau făcute tot de el în așa fel încât inovaţia să se aplice cât mai repede, mărindu-i astfel eficienţa. A fost atât de modest încât pe toată perioada angajării la Electroprecizia a ocupat funcţiile: inginer proiectant, inginer proiectant principal, şef de colectiv de proiectare şi Consilier.

Prin tot ce a făcut Puiu a contribuit din plin la dezvoltarea întreprinderii Electroprecizia care număra la angajarea lui 1500 salariaţi la 8000 în perioada de vârf, contribuind astfel la bunăstarea săcelenilor.

Preia de la mocanii săceleni acel respect deosebit pentru familie, îşi creşte împreună cu Eliza – soţia sa – cei doi băieţi în spiritul respectului faţă de semeni, faţă de muncă, de cinste şi modestie.

Are neşansa să se îmbolnăvească prematur de inimă. Înţelegând că trebuie să respecte realitatea, nu se revoltă împotriva soartei, optimismul lui robust, trainic ajutându-l să se adapteze situaţiei. Respectă cu strictete indicaţiile medicului, face zilnic plimbările recomandate de acesta, rămânând acelaşi om echilibrat, modest, mereu cu un zâmbet şugubăţ în colţul gurii şi dispus întotdeauna să dea sfaturi prieteneşti, să împărtăşească colegilor mai tineri din vastele-i cunoştinţe şi experienţa lui îndelungată şi plină de realizări deosebite.

Aşa cum a trăit plin de demnitate tot aşa a primit şi moartea, demn şi în linişte nu s-a abătut, nu a protestat. A plecat dintre noi cu acelaşi zâmbet bun, lăsând în urmă regretul celor ce l-au cunoscut. Să-i fie ţărâna uşoară!

Dan Zamfir
Octavian Taraş

TINERI REPORTERI LA PORȚILE EUROPEI EUROVIROISE

Începând cu data de 14 octombrie 2002, la liceul Marie-Curie din orasul Vire, Franța, s-au reunit, în cadrul unui program european de schimb cultural, mai mulți elevi din 6 țări, precum: Slovenia, Germania, Suedia, România, Spania și Grecia (Franța fiind țara gazdă). Timp de o săptămână, cei 120 de elevi au desfășurat multiple activități în diferite ateliere. Am fost primiți cu multă căldură de către directorul liceului M. Bezarđ și domnul primar M. Cousin care a reliefat în discursul său bucuria de a ne avea alături după ce în vara trecută s-a semnat înfrățirea dintre cele două orașe. În aceeași zi, am vizitat liceul Marie-Curie, am avut ateliere de discuții în care fiecare persoană s-a prezentat și și-a descris țara. Activitățile au început la ora 8 și s-au terminat la ora 16 dar nu s-au oprit aici. Până la ora 18 toți am făcut repetiții la sala Vaudeville pentru spectacolul care s-a ținut seara, la orele 20. Spectacolul s-a desfășurat de-a lungul a trei ore în care elevii fiecărei țări au prezentat o casetă video cu imagini sugestive din tradiția și obiceiurile țării din care provin, o piesă de teatru, cântece, dansuri tradiționale sau teatru de păpuși. Spectacolul a fost foarte antrenant, iar noi românii, am fost foarte apreciați pentru diversitatea programului și, în special, pentru dansurile populare la care au participat și spectatorii. În momentul de poezie al spectacolului, două versuri ale lui Marin Sorescu au devenit motto-ul programului EUROVIRE (care au fost traduse în engleză și franceză): "We have learnt to live forever together", "Nous avons appris, a vivre ensemble pour toujours", și pe care l-au preluat toți participanții fiind repetate pe toată durata programului. A doua zi, am fost împărțiți pe grupe și timp de două zile am mers în diferite regiuni, precum: Mont Saint-Michel, Champ du Boul, St. Michel de Montjoie, St. Jean le Blanc. Unii dintre noi am rămas în liceul din Vire, unde am fost antrenați în activități precum: teatru, descoperirea bocage-ului, muzică, dans, sculptură, gastronomie, golf, reportaj sau am făcut plimbări în care am vizitat monumente și elemente de cultură franceză.

Din păcate, unele ieșiri au fost amânate din cauza vremii, dar pentru unele grupuri acest lucru nu a prezentat un obstacol, de exemplu, pentru cei care au traversat "la baie" a Mont Saint-Michel pe o distanță de 7 km, timp de trei ore, în care vântul a prezentat constant o problemă. Dar în ciuda acestui fapt ne-am simțit cu toții bine și ne-am bucurat

din plin de această experiență unică.

Joi, 17 octombrie 2002, a apărut jurnalul "Euroviroises"-ilor în care au fost prezentate articole scrise în patru limbi: franceză, română, suedeză și germană, ceea ce a permis citirea jurnalului de mai mulți elevi din diferite țări. Spre seară toți participanții au susținut un spectacol în care s-a improvisat (teatralizat) ceea ce se făcuse în cursul zilelor precedente.

Vineri, ultima zi a acestui schimb cultural, care ne-a îmbogățit mintea și sufletul, a fost o zi în care am participat direct la unele cursuri de clasă ale elevilor francezi, unde am învățat multe lucruri interesante despre modul lor de predare și de asemenea atmosfera în clasă. După-amiază am avut timp să facem unele mici cumpărături pentru cei de acasă și să ne luăm rămas-bun de la frumosul oraș Vire, ai cărui oameni ne-au primit cu multă căldură și, de asemenea, de la toți noii prieteni străini pe care ni i-am făcut promițându-ne că vom păstra legătura și cine știe, poate data viitoare în Germania (următoarea țară gazdă a acestui program european) ne vom reîntâlni.

Grupul de elevi care au reprezentat Săcelele a fost format din:

Apreotesei Mihai, Avasilichioaie Dan, Codreanu Ovidiu, Comsa Sebastian, Ciorici Ioana, Ciorici Mihai, Dobolyi Olga, Ene Simona, Natu Ana-Maria, Sabo Andreea.

Acest program a avut un real succes, dovada fiind multitudinea de articole apărute în presa locală și regională din Franța, precum și mesajele primite în țară după sosirea noastră. Steagul țării noastre a fluturat alături de cele ale țărilor participante

precum și de cel al UNIUNII EUROPENE. Anul acesta țara gazdă va fi Germania unde am fost deja invitați să participăm. S-a demarat pregătirea în vederea participării. Este o nouă ocazie să ne punem în valoare tradițiile, obiceiurile, cultura și spiritul nostru de români și să facem dovada că suntem europeni, chiar dacă nu facem parte încă din UNIUNEA EUROPEANĂ..

Mulțumim pe această cale tuturor persoanelor care ne-au ajutat să ajungem în Franța și să reprezentăm Săcelele: Primăriei și Consiliului Local, S.C. Electroprecizia S.A., Sindicatului Electroprecizia, celor care ne-au însoțit și îndrumat pe tot parcursul deplasării.

Natu Ana-Maria,
elevă membră a delegației din Săcelele

VACANȚĂ ÎN ELADA

Note de călătorie în Grecia

Grecia, prin peisajele ei contrastante, cu tezaurele trecutului, cu populația, cu incredibila strălucire a luminii și coastele sculptate, mărirele albastre și viața contemporană reprezintă tot ceea ce se îmbină pentru a face pământul extrem de atractiv. În Grecia se găsesc toate contrastele ce coexistă în ansamblul bazinului mediteranean, începând cu formația geologică a țării și clima, dominația omului asupra naturii și invers sunt mai accentuate decât în orice parte a lumii. Grecia este o prelungire geologică a Peninsulei Balcanice, este o lume complet distinctă de celelalte țări balcanice, bogată în impresii de neuitat. Soarele este aproape nenatural de luminos curgând asupra munților și strălucind deasupra mării pe coaste și insule. Aerul este curat, proaspăt și parfumat cu aromele nenumăratelor flori sălbatice. Parcurgând un spațiu istoric de 4000 de ani este incredibilă tradiția artelor și meșteșugurilor grecești, a ceramicii preistorice de la formele ingenioase și frescele vii istorice până la sculpturile incomparabile ale Epocii de Aur și la tezaurele bizantine.

Înarmați cu aceste cunoștințe despre Grecia, căpătate la școală sau citite în diferite lucrări, am pornit cu entuziasm spre aceste meleaguri despre care auzisem numai, dar le și văzusem cu ochii minții. Visul devenise realitate. Intr-adevăr, ceea ce citisem era aievea, ba mai mult, am ajuns să ne plimbăm pe străzile pe care odinioară treceau Aristotel, Diogene, Homer și Sofocle sau Euripide, să pipăim pietrele și locurile familiare atâtor oameni celebri. Locuri încărcate de istorie, filozofie, literatură, dar și de modernism și neomodernism.

Impactul cu aceste locuri este incredibil, de-a dreptul tulburător.

În mijlocul Salonicului tronează majestuos statuia ecvestră, poate a celui mai mare strateg al antichității, Alexandru cel Mare (sau Macedon) care, parcă, sfidând valurile Egeei este gata să pornească o nouă bătălie. Tot în Salonic, am admirat Turnul Alb- centrul medieval fortificat al Salonicului de altă dată, dar și Arcul lui Galerius, un arc de triumf de proporții mai mici care te întâmpină cu ronduri de trandafiri roșii și îți călăuzește pașii până la mare. Deși a fost profesorul și mentorul lui Alexandru cel Mare, statuia lui Aristotel este situată mult mai departe de cea a acestuia în mijlocul unui fel de bazar și construcții de locuințe moderne. Salonic este înșesat de lăcașuri sfinte, care atestă faptul că religia creștină are rădăcini adânci și sănătoase.

Se distinge prin măreție, stil arhitectonic, icoane și bogăția spirituală din interior, Biserica Sfântul Dumitru. Următorul punct al itinerarului a fost stațiunea Platamonas, situată într-o priveliște mirifică pe malul mării Egee cu o mulțime de hoteluri, locuri de agrement și terase. Fiind un loc mult căutat de turiști, în stațiune se găsesc magazine de tot felul, pentru toate gusturile și buzunarele. Drumul a continuat către valea Tempi pe care am parcurs-o pe un pod de beton care leagă Munții Olimp de Munții Ossa. La poalele Olimpului am sorbit apa sfințită dintr-un izvor de lângă minunata biserică Sfânta Paraschiva. Drumul către Meteora ne-a adus aminte

de serpentinele de la Predeal sau Bratocea. Era amețitor de frumos.

Ne-am trezit în mijlocul unei păduri de roci între Munții Koziskas și Antickasia. Armonia celor o sută de roci este de-a dreptul misterioasă, dar fascinantă. Singurătatea și liniștea acestor roci sunt încoronate cu existența a 21 de mănăstiri, printre care se disting: Varlaam, Sfânta Treime, Sfântul Nicolae Anapafsas și Rosanou.

Se pare că acesta este locul ideal de penitență a acelor călugări care s-au considerat păcătoși, încercând prin acest auster mod de viață să-și ispășească o parte din păcatele lumesti.

Punctul culminant al pelegrinărilor noastre prin vechea Eladă era tot mai aproape, se simțea mirosul Atenei care ne atrăgea ca un magnet invizibil. Orașul poartă numele Zeiței Înțelepciunii, Atena. Oriunde te-ai afla în Atena privirile îți sunt atrase de o imensă rocă de calcar care se ridică la 156 m deasupra orașului și de delicatele coloane de marmură albă ale Parthenonului care se detașează de albastrul cerului ca un simbol nemuritor al spiritului și geniului uman. Dar despre Parthenon, Erehteion, teatrul lui Dionisos sau Templul Atenei Nike care fac parte din complexul arhitectural Aropole au vorbit oameni celebri, erudiți în cultura antică și elenă și nu mă voi încumeta să fac comentarii pe acest tărâm.

Atena, ca și întreaga Grecie, de altfel, este un fel de muzeu în aer liber în care la tot pasul întâlnești câte ceva fascinant. N-am să mă refer nici la impunătoarea clădire a Parlamentului și nici la defilarea euzonilor, care în echipamentul lor desuet păreau puțin ciudați pentru misiunea lor, adică de a face gardă la Mormântul Soldatului Necunoscut.

Aș vrea să zăbovesc puțin asupra unei mici localități de la picioarele Acropolei, Plaka, mică, vie și plină de culoare, plină de baruri, cluburi de noapte, cofetării, restaurante, piețe și biserici. Turiștii care vin aici sunt întâmpinați cu muzică și mâncăruri tradiționale grecești și se pierd într-o forfotă perpetuă printre tarabe cu suveniruri, terase care la orele serii deveneau neîncăpătoare.

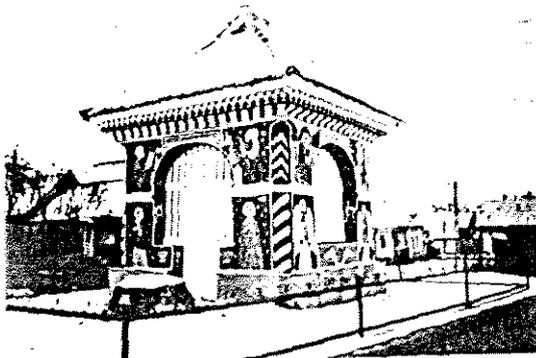
În această excursie mi-am propus să fac o paralelă între noi românii și greci și am putut constata că și ei sunt la fel de ospitalieri, amabili, prietenoși, oameni cu care poți întreține ușor un dialog sau poți purta o discuție. Ca și românii, sunt temperamentalii, ca majoritatea sudicilor, dar echilibrați, sunt tumultuoși și le place să-și trăiască viața din plin, deși "zeii" i-au zămislit într-un tărâm arid și nu prea bogat. Majoritatea celor cu care am vorbit știu limba engleză, sunt harnici, țin mult la istoria, cultura, obiceiurile lor pe care le cultivă cu sfințenie. Nu a fost o prejudecată, dar am vrut să rămân cu o impresie mai mult decât frumoasă despre Grecia și greci și am ignorat pur și simplu o serie de întâmplări și imagini întâlnite. Experimentul mi-a reușit pe deplin, astfel încât, la plecarea spre țară, am simțit un imens regret, explicabil de altfel.

Alexandra-Ioana Beșleagă
Clasa a X-a B,
Liceul George Moroianu

SĂRBĂTORI ORTODOXE ÎN ICONOGRAFIA CREȘTINĂ

Nimic nu este întâmplător în viață și drumurile (Dl. Stoia Geo)
mocanilor săceleni sunt date spre a se reîntoarce mereu
spre obârșie cu dăruire și cu credință.

Tot astfel, pictorița Veturia Oancea care a copilărit în Săcele, pe strada Mihai Viteazu din Cernatu se întorcea de la București pentru a repicta gratuit, în anul 1972, Troița din fața casei părintești în memoria înaintașilor săi. Bunicul ei, Vasile Oancea a fost învățător și cantor la biserica din Cernatu iar tatăl său, învățătorul Ion Oancea a fost inițiatorul monumentului eroilor săceleni din Piața Libertății din Cernatu. Credința și dăruirea acestei familii a încreștinat aceste locuri și lor li se cuvine pioasă aducere aminte.

Troița despre care aminteam, a fost construită ca monument funerar în anul 1787-1788 pe locul în care își odihnesc somnul de veci 400 de săceleni, morți în epidemia de ciumă din anii 1718-1719. Ea a fost restaurată și pictată de către "dumnealui Stan Blebea și soția Paraschiva în anul Domnului 1840" așa cum precizează textul existent pe aceasta.

Nu întâmpător când eram de vârsta claselor primare îi amestecam culorile Veturiei Oancea, pe dealurile Săceleului când ea picta peisaje. Viața mi-a destinat alt drum dar dorința mea de a picta a învins, la vârsta maturității urmând cursurile Scolii de Artă Brașov la secția Iconografie – clasa prof. Alexandra Gheție pe care am absolvit-o în anul 1998.

În urma expoziției personale de icoane din cadrul "Zilelor Astra" din 21 Septembrie 2002 de la Clubul Electroprecizia, am acceptat oferta d-lui primar Gheorghiu Mutu Petre de a repicta această Troiță. Culorile și materialele de zidărie și tencuieli au fost sponsorizate de către Primăria Săcele, S.C. "Fan"-SRL

Pictura bisericească am efectuat-o gratuit, la fel ca și predecesoarea mea, respectând hramul Troiței care este "Înălțarea Domnului" și regulile stabilite de "Erminia picturii bizantine" a lui Dionisie din Furna. Pe bolta interioară este reprezentat Mântuitorul Nostru Isus Hristos binecuvântând iar pe exterior cei doisprezece apostoli și patru îngeri rugându-se. Alături de mine au muncit cu deosebită dăruire d-nele Marilena Butucă, Doina Șindrilaru și Elena Fogoș și mulți vecini prin muncă patriotică.

Am început această lucrare în ziua de Sf. Dumitru și am terminat-o în ziua de Sf. Nicolae, am lucrat pe ploaie și ger cu dăruire și credință pentru acele 400 de suflete de necunoscuți pe mormântul cărora călcăm zilnic când ne conducem gândurile mărunte spre viețuirea noastră obișnuită.

În ziua de 8 Decembrie 2002 am trăit unul dintre cele mai deosebite evenimente dragi sufletului meu și dragi cu deosebire pentru sufletul creștinilor din parohia bisericii ortodoxe "Sf. Nicolae" din Cernatu : Sfințirea Troiței repictate, de către părintele paroh Nicolae Stoicescu care a fost alături de noi și sufletul acestei realizări.

La acest nou început de an 2003 pot spune împăcată sufletește că m-am încumetat cu smerenie, eu, Suzana- Ana Metea să zugrăvesc icoane dragi sufletului nostru spre aducere aminte a celor 400 de strămoși săceleni morți în anii 1717-1718 și a celor care, cu dăruire și cu credință au îngrijit în ultimele două secole de aducerea lor aminte.

Prof. Suzana –Ana Metea
Iconograf săcelean

EVENIMENT LITERAR, DUBLĂ LANSARE DE CARTE

Sâmbătă, 22.03.2003, la Casa Baiulescu din Brașov, a avut loc lansarea a două noi apariții editoriale despre opera și viața lui Darie Magheru, scriitorul complex a cărui existență s-a împletit strâns cu Săcelele.

Cu acest prilej, Editura Fundației Culturale Arania a lansat cărțile "Darie Magheru. Trasee tragice, de la Sisif la Pygmalion" de Mihaela Malea Stroe și " Visul cultural. Studiu de caz la Bogata" de Mona Mamulea.

Prima lucrare reprezintă teza de doctorat a autoarei și se constituie într-o analiză a operei celui mai important scriitor brașovean din a doua jumătate a secolului XX. "Cititorii știu destul de puține despre opera poetului și dramaturgului Darie Magheru, ceea ce face ca lucrarea de față să fie un act de restituire semnificativ" a spus despre prima carte criticul literar Bianca

Osnaga.

Redacția "Plaiuri Săcelele"

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SĂCELE

Mijlocul lunii martie a acestui an a fost o perioadă deosebit de tensionată pentru comunitatea noastră. În urma unei vizite fulger de câteva minute, în numele unor așa zise restructurări și rentabilizări ale sistemului de sănătate, ministrul de resort a decapitat pur și simplu organismul viu al sănătății din județul nostru. La Săcele s-a înregistrat un adevărat dezastru, aici manifestându-se cea mai dramatică situație în urma hotărârii desființării actualului spital municipal și transformării acestuia în secție pentru bolnavii TBC.

Această măsură arbitrară a încins spiritele săcelenilor, care au reacționat prompt prin intermediul societății civile, autoarea unui protest adresat tuturor factorilor responsabili. La rândul lor autoritățile locale au reacționat la fel de hotărât, Consiliul Local aprobând cu

unanimitate de voturi un protest în care s-a argumentat faptul că desființarea spitalului municipal din Săcele este o măsură nejustificată. Ambele proteste au fost prezentate în cadrul unei semnificative adunări a cetățenilor cu ocazia ședinței extraordinare a Consiliului Local din data de 15 martie. Eforturile conjugate ale societății civile, Consiliului Local și Primăriei păreau încununate de succes, argumentele aduse de cetățeni, specialiști, consilieri locali în cadrul ședinței amintite, determinând conducerea Ministerului Sănătății să renunțe la decizia inițială.

Numai că ultima zi a lui martie a fost din nou întunecată de o veste rea. Același minister care timp de două săptămâni "a făcut pe mortul în păpușoi," a horărât ca din cele 120 de paturi ale spitalului nostru să mai rămână doar 90. Secțiile de interne, cardiologie și psihiatrie au fost desființate, în clădire urmând să rămână doar 15 paturi pentru

pediatrie, celelalte fiind folosite pentru bolnavi cronici. Spitalul nostru are indicatori buni și este absolut necesar pentru concetățenii noștri. Prin decizia arbitrară a ministrului, banii alocați se vor înjumătăți, spitalul va primi pentru îngrijirea unui bolnav cronic doar 157.000 lei pentru fiecare zi de spitalizare, față de 286.000 cât primea pentru secțiile existente până acum, gărzile nu se vor mai plăti, astfel încât fiecare

angajat al unității, indiferent de funcția deținută, abia va reuși să obțină salariul minim pe economie.

Această situație dramatică impune apelarea din partea autorităților locale și a societății civile la toate căile legale de atac împotriva unei hotărâri samavolnice a unor oameni care n-au nici o legătură cu interesele oamenilor de aici și cu sentimentele lor.

Proteste oficiale înaintate Președinției, Guvernului, Prefecturii, Direcției de Sănătate Publică, listele cu semnături ale locuitorilor municipiului care doresc în unanimitate să-și păstreze spitalul, cel puțin în forma existentă în prezent, au ajuns la factorii cărora le-au fost adresate. Dacă ele nu-și vor atinge scopul, trebuie folosite toate celelalte căi rămase pentru a protesta energic împotriva unor măsuri fără fundament, care ne privează de un lăcaș de sănătate ce ne aparține de zeci de ani, pe care strămoșii noștri l-au întemeiat pentru a fi de folos generațiilor ce le-au urmat.

Respectul și recunoștința față de înaintași, față de cei care ne-au transmis acest așezământ trebuie să ne întărească în hotărârea de a acționa ferm în această situație de criză. Spiritul nostru civic trebuie să fie puternic și viu, să se manifeste prompt, să se impună pentru apărarea moștenirii lăsate de înaintașii noștri.

Horia Bârsan

PROTEST

Inițiat de Consiliul Local al municipiului Săcele, ca urmare a inițiativei Ministerului Sănătății și Familiei pentru punerea în aplicare a programului de măsuri privind accelerarea reformei în sănătate, inițiativa ce a creat o stare de nemulțumire la nivelul localității, sens în care societatea civilă a întocmit un program privind acțiunile ce urmează a fi întreprinse în vederea menținerii Spitalului Municipal Săcele în actuala structură motivată de următoarele considerente:

Spitalul Municipal Săcele, atestat ca personalitate juridică prin Ordinul Ministerului Sănătății Nr.363/05.06.2001

Consiliul Local al municipiului SĂCELE

funcționează cu trei Secții conform dispoziției Nr.216/01.07.2002 a Direcției de Sănătate Publică Brașov cu următoarea structură:

- Secție de Psihiatrie :	60 paturi
- Secție de medicină internă :	35 paturi din care
5 pt. cardiologie	
- Secție de Pediatrie :	<u>25 paturi</u>
TOTAL :	120 paturi

Aceste 120 paturi acoperă, numeric, jumătate din necesarul de locuri de spital pentru Municipiul Săcele și

continuare

comunele arondate din punct de vedere sanitar (Târlungeni și Budila) în conformitate cu normele europene (5 paturi la mia de locuitori). Dacă însă raportăm necesarul la normele românești (care iau în considerare situația sanitară existentă în condițiile noastre specifice), acest necesar se ridică la 16 paturi la mia de locuitori, adică la 720 paturi. Deficitul real se ridică astfel la 600 locuri. Numărul de consultații acordate în regim de urgență a fost în anul 2002 de 5335 pentru persoanele adulte și 2227 pentru copii și s-au efectuat un număr de 5500 tratamente.

O particularitate a asistenței sanitare în municipiu este reprezentată de existența a trei cartiere de romi cu un număr total de cca 7000 de persoane și care au constituit 55-60% din pacienții adulți de la secția de interne și 75% din pacienții de la pediatrie.

Astfel numărul bolnavilor internati în 2002 la secția de interne a fost de 1021, la secția cardiologie de 264 (în condițiile în care aceasta a funcționat doar trei trimestre) la secția de pediatrie de 1172, la secția de psihiatrie de 1529, în total 3986 bolnavi internati.

Înțelegând necesitatea continuării existenței secției de Psihiatrie a Spitalului de Neuropsihiatrie Brașov desființată la Timișul de Sus, Consiliul Local Săcele a acceptat preluarea acesteia de către Spitalul orășenesc. Aceasta a determinat, implicit, micșorarea numărului de paturi ale secțiilor preexistente. Acest lucru nu trebuie însă interpretat ca o recunoaștere a inexistenței deficitului, ci ca un gest de

bunăvoință a comunității săcelene față de problemele instituției sanitare județene de la momentul respectiv.

De aici însă și până la desființarea Spitalului Municipal Săcele este o barieră greu de depășit. Imobilul în care funcționează Spitalul Săcele a fost construit între anii 1938 – 1943, făcând obiectul unei donații a Prof. Dr. Nicolae Colceag, fiu al acestor meleguri, în favoarea locuitorilor săi. Numărul relativ mic de paturi de spital exprimă incapacitatea sistemului sanitar de a asigura necesarul de locuri nu și inexistența necesarului.

Lipsa celei de-a patra secții (cea de cardiologie în speță) este o consecință a modului defectuos de gestionare a activității medicale efectuate de D.S.P. Brașov și, cu toate că Spitalul Săcele a inițiat în mai multe rânduri începând cu anul 2000 demersurile necesare reînființării acestei secții, Ministerul Sănătății nu a fost de acord.

Modalitatea de organizare a spitalului până în anul 2000 a fost fundamentată și pe perspectiva înființării Spitalului Clinic în zona Baciului-Săcele care ar fi rezolvat în totalitate deficitul de paturi din municipiul nostru. Nerealizarea acestui proiect are ca urmare necesitatea rezolvării deficitului prin extinderea spitalului existent în conformitate cu strategia Consiliului Local al Municipiului Săcele în privința asigurării serviciilor sociale pentru locuitorii săi.

Arătăm faptul că la nivelul Spitalului Municipal calitatea actului medical este dovedită de datele statistice, conform cărora indicatorii de activitate sunt evaluați la "exceptional"

față de alte unități spitalicești privind calitatea raportărilor statistice pe caz rezolvat. Cu privire la personalul angajat în cadrul acestei unități precizăm că există un colectiv de 4 medici specialişti bine pregătiți profesional pe următoarele domenii: interne, cardiologie, psihiatrie, pediatrie, precum și 25 de cadre medicale cu un grad înalt de profesionalitate, iar dotarea tehnică se compune din aparat ecograf, aparat RTG, electroencefalograf, aparat EKG, precum și serviciu de fizioterapie.

Serviciul de urgență este bine organizat medicii specialişti asigurând garda 24 de ore din 24. Pe de altă parte societățile comerciale instituțiile, întreprinderile mici și mijlocii și celelalte unități din municipiu contribuie lunar la fondul asigurărilor de sănătate cu cca. 50 miliarde de lei.

Totodată a fost inițiat un proiect de reabilitare a Spitalului în valoare totală de 400.000 Euro, prin Programul PHARE 2001, Coeziune Economică și Socială, din care contribuția locală este de 40.000 Euro.

Este adevărat că din punct de vedere financiar unitatea întâmpina unele greutăți în derularea activității datorită subfinanțării provenite din încheierea Contractului cadru cu Casa de Asigurări, respectiv prin alocarea unor sume insuficiente.

În trimestrul I al anului 2003 s-a alocat suma de 1.890.406 mii lei din care s-au achitat drepturile salariale pentru luna ianuarie și 25% din drepturile salariale aferente lunii februarie a anului 2003.

În aceste condiții suma rămasă disponibilă pentru acoperirea cheltuielilor materiale și pentru utilități este în cuantum de 732.570 mii lei, suma insuficientă achitării restanțelor înregistrate la finele anului 2002.

Urmare a preluării Spitalului Municipal în patrimoniul municipiului și în administrarea consiliului local, conform Protocolului nr. 2470/30.01.2003, în bugetul local pe anul 2003 s-a prevăzut alocarea sumei totale de 3.750.000 mii lei din care 3.500.000 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor materiale, a utilitatilor și a efectuării reparațiilor necesare și 250.000 mii lei pentru achiziționarea de aparatură necesară desfășurării actului medical. Apreciem că spitalizarea bolnavilor de tuberculoză într-un spital situat în apropierea unui cartier cu aproximativ 10.000 de locuitori ar putea amenința sănătatea locuitorilor din municipiul Săcele.

Din datele pe care le detinem spitalele ce au ca destinație spitalizarea unor bolnavi de TBC trebuie dotate cu instalații de prelucrare și dezinfectie a apelor uzate, instalații de care Spitalul Municipal Săcele nu dispune.

Toate cele de mai sus demonstrează necesitatea existenței Spitalului Municipal Săcele, necesitatea dezvoltării sale prin menținerea personalului calificat, a calității actului medical, a serviciilor medicale oferite beneficiarilor acestora și prin interesul pe care locuitorii săi și administrația publică locală îl acordă acestei instituții precum și susținerea morală și materială pe care întreaga comunitate o manifestă.

Toți cei 21 de consilieri locali PSD, UDMR și PD

PROTEST AL SOCIETĂȚII CIVILE

În urma sesizărilor alarmante venite din partea majorității cetățenilor, indiferent de naționalitate, atât din municipiul Săcele cât și din împrejurimi, Societatea Civilă, de pe aceste vechi și pline de tradiție meleaguri românești, vă adresează rugămintea de a analiza cu obiectivitate și discernământ măsura pripită și aberantă, după care Spitalul Municipal "Nicolae R. Colceag" din Săcele se desființează și se propune, în totală necunoștință de cauză, transformarea acestuia în "Spital T.B.C." (!) ceea ce ar leza grav identitatea socio-culturală și ar prejudicia grav sănătatea locuitorilor noștri – urmași ai vechilor mocani și ceangăi – clădirea respectivă nefiind amplasată în afara localității, ci în imediata apropiere a unui cartier intens populat ("Electroprecizia") cu cca. 10.000 de suflete.

Ceea ce este mult mai grav și, să ni se permită a zice, dezonorant și descalificativ pentru acei slujbași ce și asumă această surprinzătoare hotărâre care ne amintește de ... spiritul dictatorial și dirijist al persoanelor care n-au de unde să știe, că acest unic spital al săcelenilor a fost donat, în perioada interbelică, de către venerabilul profesor Nicolae R. Colceag – nu demult declarat cetățean de onoare post-mortem al municipiului nostru, așezare vestită prin pleiada marilor oameni de cultură, inclusiv medici, care au contribuit substanțial la menținerea echilibrului și valorii spirituale naționale. De remarcat că în presa vremii de acum aproape șapte decenii (revista locală "Plaiuri Săcelene") a apărut un amplu reportaj după care, fapta patriotică a profesorului pensionar Colceag era asemănată de către

ministrul Angelescu, prezent la manifestările care au pus piatra de temelie a edificiului (viitorului Spital) cu "...faptele de caritate ale marelui voievod martir Constantin Brâncoveanu ...". Subliniem, că din municipiul Săcele " pleacă " anual la CNAS peste – atenție – 50 de miliarde de lei, pe când pentru întreaga funcționare în condiții optime a Spitalului Săcele, nu sunt necesare decât 15 – 16 miliarde de lei ! Restul banilor?!

Ne vine greu să credem că prin reformă și restructurare se înțelege (lumea vrea să știe) neapărat desființare sau imixtiune nepermisă și grosolană în treburile comunității săcelene și – culmea – tocmai în această perioadă când ne orientăm spre lumea civilizată, când se pune atâta bază pe autonomia locală, pe necesitățile cetățenilor în cadrul acestui deosebit sector al vieții cotidiene, asigurarea și menținerea sănătății oamenilor.

Față de cele relatate de noi mai sus, vă rugăm insistent să dispuneți de urgență efectuarea unor studii și analize corecte și pertinente și nu ... cercetări superficiale și galopante, gen "Revizorul" lui Gogol, pe care le-au întreprins recent reprezentanții autorizați ai Ministerului Sănătății și Familiei. Motivul pueril după care Săcelele e ...aproape de Brașov lezează demnitatea săcelenilor !

În numele Societății Civile din zona Săcele
Prof. gr.I LIVIU DĂRJAN
Str. Bisericii Române nr.20
Municipiul Săcele, Jud. Brașov
Săcele, 14.03.2003

HOTĂRĂRI ALE CONSILIULUI LOCAL

- 1) Hotărâre privind aprobarea bugetului local pe anul 2003
- 2) Hotărâre privind întocmirea studiilor de fezabilitate pentru următoarele utilități: gaz metan, energie electrică, telefonie, apă, canal, sistematizare pe verticală în zona cvartalului de locuințe construite cu credit ipotecar prin ANL în Bunloc.
- 3) Hotărâre privind aprobarea bilanțului contabil și a repartizării profitului net al R.A.G.C.P.S.
- 4) Hotărâre privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al R.A.G.C.P.S.
- 5) Hotărâre privind aprobarea reducerii cu 50% a prețului abonamentului pentru elevii și studenții din Săcele care își desfășoară procesul de învățământ în unități de stat, cursuri de zi pe raza municipiului Brașov.
- 6) Hotărâre privind propuneri de organizare și funcționare a Spitalului Municipal Săcele.

N.R.: Textele publicate la rubrica "OPINII" conțin părerile semnatărilor și nu angajează atitudinea redacției față de temele propuse sau opiniile autorilor

DREPTUL DE A ȘTI

În toamna trecută, când primele brume ale lui octombrie se făceau deja simțite, se răspândea o veste îmbucurătoare pentru toți enoriașii bisericii " Sf. Adormire " din Satulung. Consiliul parohial hotărâse să facă apel la toți cei care se simțeau cu sufletul aproape de acest sfânt lăcaș de închinăciune să contribuie la achiziționarea și montarea unei instalații de încălzire centrală pentru biserică. Într-un timp record și cu sprijinul determinant al SC Electroprecizia, oamenii s-au grăbit să contribuie, așa cum au putut, la completarea sumei de aproape 200 milioane lei necesară pentru acest lucru. Asociația noastră a contribuit și ea cu câteva milioane pentru ca enoriașii bisericii să se poată ruga în condiții civilizate în timpul iernii.

Timpul a trecut, gerurile mari ale lunilor trecute și-au făcut de cap, dar varianta de instalație de încălzire achiziționată și agreată inițial, nu a mai fost acceptată. Cauzele nu se cunosc, dar acum, când bate vânt de primăvară, aflăm că s-a luat hotărârea de a se repara vechea sobă, varianta încălzirii centrale căzând.

În numele celor care au răspuns prompt la chemarea lansată în toamnă de a se strânge banii necesari pentru achiziționarea unei instalații moderne de încălzire, întrebăm :

1. Cine crede că are dreptul de a hotărî de unul singur în probleme de maximă importanță pentru comunitatea noastră ,jucându-se cu bunele noastre intenții ?

2. De ce nu se acceptă instalația de încălzire care este în probe actualmente în biserică și căreia specialiștii i-au apreciat performanțele , agreându-se în schimb soluția cu sobă de teracotă , al cărei randament este foarte mic și care este depășită din punct de vedere tehnic?

Așteptăm din partea Consiliului parohial răspunsurile la aceste întrebări, pe care să le publicăm în revista noastră în spiritul totalei transparențe care trebuie să caracterizeze viața unei comunități formată din oameni serioși și așezați.

Redacția "Plaiuri Săcelene "

CINE ÎȘI UITĂ ISTORIA ESTE CONDMANAT SĂ O REPETE

Cine își uită istoria este condamnat să o repete. Nu mai știu cine a spus aceasta. Nu știu de când o știu. Nu știu ... Știu însă un lucru foarte clar: **ESTE DUREROS DE ADEVĂRATĂ.**

Mi-am început cariera de dascăl cu aceste cuvinte în minte și sub egida acestei afirmații îmi desfășor activitatea la Liceul „Victor Jinga”. Cred că sub aceeași egidă s-au desfășurat și lucrările comemorative ale celor 15 ani scurși de la revolta anticomunistă de la 15 Noiembrie 1987 de la Brașov. Am avut onoarea, transferată firesc și asupra instituției pe care o reprezentăm, să fiu invitat la aceste manifestări, alături de Bogdan Jula, elev în clasa a XII-a, fără de care contactul cu membrii asociației ar fi fost mult îngreunat. Este cu atât mai meritorie participarea noastră la aceste manifestări cu cât la ele au mai participat doar inspectorul de specialitate și profesori și elevi ai Colegiului Național „Unirea”.

Au luat parte la lucrări, alături de membrii Asociației „15 Noiembrie 1987” și oficialitățile locale, personalități publice – Constantin-Ticu Dumitrescu, Doina Cornea, Doru Braia, Victor Frunză, Ionel Cană (întemeietorul primului sindicat liber de după instaurarea comunismului - Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România) –, istorici - Adrian Cioroianu (moderator), Marius Oprea și Stejărel Olaru (autorii cărții închinată evenimentelor de la 15 Noiembrie 1987), Dennis Deletant și Lavinia Betea precum și membri ai Asociațiilor Foștilor Deținuți Politici din România.

Ideea centrală a discursurilor a fost mizeria morală în care se zbate societatea românească postcomunistă, mizerie rezultată ca urmare a inexistenței unei asanări morale, a unei legi a lustrației așa cum au celelalte țări foste comuniste, a necunoașterii, în ultimă instanță, a istoriei recente a românilor.

Plecând de la aceste considerente i-am invitat pe membrii „Asociației 15 Noiembrie 1987” să susțină o conferință în fața

elevilor și profesorilor Liceului „Victor Jinga”. Aceasta a avut loc la sfârșitul lunii noiembrie și, deși condițiile nu erau dintre cele mai prielnice, sala a fost plină. Din partea Asociației au răspuns invitației noastre Florin Postolachi – președinte -, Dănuț Iacob – vicepreședinte și locuitor al Săcelului în 1987 -, Iosif Farcaș, Marius Boeriu și Eugen Tudose.

În deschidere au fost prezentate patru comunicări ale elevilor: *Securitatea și rolul său, Regimul Ceaușescu, Mișcări similare în Europa Centrală și Răsăriteană în anii '80 și Revolta anticomunistă a muncitorilor brașoveni.* Invitații au prezentat auditoriului experiența tragică prin care au trecut, evidențind cauzele revoltei lor. Constatând că liceenii de astăzi aveau cel mult șase ani în 1989, participanții la revolta din 1987 au insistat pe descrierea condițiilor de trai din perioada anilor '80. În partea a doua a conferinței între elevi și invitați s-a desfășurat un interesant dialog, membrii Asociației apreciind maturitatea și buna documentare a elevilor. În final invitații i-au sfătuit pe tinerii prezenți să nu se lase manipulați, așa cum erau ei în perioada ceaușistă, să-și expună liber și fără frică opinia, să prezerve valorile democratice obținute atât de greu în 1989. Cerându-le părerea asupra conferinței, invitații s-au declarat plăcut surprinși de cele văzute și, amical, m-au sfătuit ca la alte manifestări similare să cuteză a chema și mass-media întrucât asemenea evenimente nu trebuie lăsate să se desfășoare în anonim. Aceste aprecieri ale elevilor m-au făcut să mă gândesc cu încredere la organizarea altor conferințe pe teme istorice și să sper că învățând istoria, inclusiv de la cei care au trăit-o, elevii de astăzi nu o vor repeta.

Așadar Liceul „Victor Jinga” începe să fie cunoscut și, ceea ce este mai important, (re)numele său este difuzat prin activitățile desfășurate de elevii și profesorii lui.

prof. Radu Colț

ÎNCĂ O EDIȚIE A "MEMORIALULUI ION TOCITU"

Este o bucurie și o satisfacție să constați cum o manifestare de masă, în aer liber, la care participă sute de persoane, cei mai mulți copii, ia amploare de la an la an, câștigând tot mai mulți adepți atât ca participanți la concurs, dar și oameni care sprijină aceste manifestări.

Anul acesta, la cea de-a 29-a ediție "Memorialul Ion Tocitu", a avut "de toate" și a constituit un succes și un câștig din toate punctele de vedere.

Zăpada a fost din belșug, numărul de participanți a bătut recordul realizat până în prezent, premii cum n-au fost până acum și ca număr și ca valoare, vremea excepțională, iar spectatorii s-au bucurat de 4 zile însorite, în aer liber și sănătate.

Beneficiind în acest an de o sponsorizare substanțială în special din partea S.C. Electroprecizia S.A. și din partea Consiliului Local Săcele, concursul a putut fi organizat în mai multe etape, toate bucurându-se de o participare numeroasă. În total au fost prezenți la start, peste 350 de concurenți.

Sâmbătă 15 februarie a avut loc, prima etapă pe pârtia de lângă spitalul Colceag, unde au fost prezenți circa 100 concurenți, la categoriile de copii. Cred că este bine pentru încurajarea lor, să-i numim pe cei mai mici dintre concurenți: Frățilă Ramona, Roșculeț Claudia, gemenele Borza Roxana și Borza Ramona, Săcelean Cezara, Albu Sabina, Enciu Francesca, Epure Ana, Săcelean Andrei, Dârjan Constantin, Păun Vali, Băilă Ovidiu.

Câștigătorii de la celelalte categorii sunt: Necula Mirabela, Fazakas Andrea, Toth Melinda, Munteanu Alexandru, Ionescu Daniela, Zaharescu Cătălin, Bogeanu Laura, Oancea Bogdan. Toți participanții au primit premii de participare, iar câștigătorii premii în obiecte valoroase.

În data de 16.02.2003, a avut loc etapa din Bunloc, unde participarea a fost cea mai numeroasă (aproximativ 160 concurenți). Vremea superbă, zăpada și pârtia amenajată corespunzător au creat condiții de desfășurare deosebite.

Trebuie să menționăm că la acest concurs am beneficiat și de sprijinul Asociației "Telescaun Bunloc" care a asigurat pentru copii o urcare gratuită și un ceai cald.

Deasemeni am beneficiat de cronometrajul echipei de arbitri de pe lângă Federația Română de Schi, ceea ce a determinat și un înalt nivel de organizare și de obiectivitate.

Nu este de neglijat nici numărul foarte mare de spectatori și la această etapă.

Câștigătorii acestei etape sunt: Cățoiu Paul, Lungu Dragoș, Munteanu Alexandru, Hurmuz Ovidiu, Stinghie Răzvan, Popa Cristian, Obeală Radu, Kope Karol., Petrea

Stefan, Crețoiu Vasile, Damian Alexandru, Enciu Francesca, Oproiu Stanca, Nicodin Agatha, Petrea Bianca, Ionescu Daniela, Secăreanu Emilia, Gâdici Viorica.

În săptămânile următoare, în zilele de 22 februarie și 1 martie s-au organizat alte două etape, pe pârtia de la Colceag, unde participanții concurenți, spectatori și organizatori au beneficiat din nou de condiții excelente din toate punctele de vedere.

Și la aceste etape au fost desemnați câștigătorii Necula Mirabela, Arfintu Ioana, Ionescu Daniela, Perciog Daniela, Manu Daniel, Iluc Laurențiu, Husti Andrei, Tolnay Robert, Zaharescu Cătălin, Oancea Bogdan, Barbu Mircea, Dârjan Constantin, Săcelean Cezara, Csere Mihai, Mihălcescu George, Baci Claudia, Mitu Ruxandra, Grigore Daniel, Boroș Adriana, Gomolea Dorel. La toate aceste etape copii au primit premii de participare, iar câștigătorii au primit premii substanțiale din partea sponsorilor.

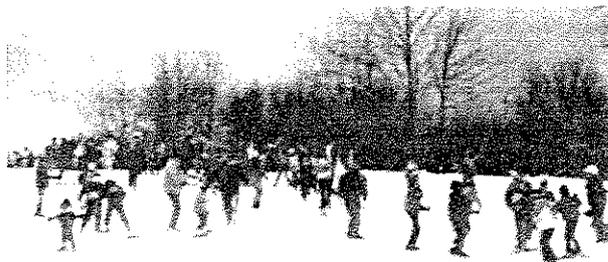
Deasemeni, prin grija d-lor Eftimie Ion și Petre Ghia, cu ajutorul personalului de la Spitalul Municipal, tuturor concurenților li s-a asigurat un ceai cald, binevenit pe pârtie.

Trebuie să mulțumim sponsorilor pentru contribuția lor deosebită în asigurarea condițiilor materiale necesare premierii participanților: S.C. Electroprecizia S.A. – domnilor directori Claudiu Roșculeț și Constantin Zavarache- cărora li s-a acordat premiul pentru "Cel mai fidel sponsor" al concursului de-alungul anilor și datorită cărora anul acesta s-au putut desfășura toate etapele menționate; Consiliul Local Săcele; Telescaun Bunloc, "EPI-SISTEM" SRL, "Peter Sara" SRL.

Este de menționat faptul că asemenea manifestări creează puncte și momente de atracție în viața localității, contribuind la dezvoltarea unui specific local în domeniul sporturilor de iarnă. Din acest punct de vedere este benefic faptul că s-au organizat etape ale concursului și pe pârtia de la Colceag.

Preocuparea în continuare în această direcție, a tuturor factorilor implicați, Consiliul Local și agenții economici de pe raza municipiului, pentru viitorul apropiat, trebuie să se concretizeze în instalarea a 3 sau 4 teleschiuri pe pârtiile existente în marginea municipiului: Colceag, Fazakas, Coasta Vie, Bunloc etc., și deasemeni recondiționarea trambulinei de pe Valea Largă, care este un alt punct de atracție cu posibilități deosebite de dezvoltare în domeniul sportiv și turistic.

Coliban Nicolae

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației cultural sportive "Izvorul" - trim. I 2003

1 Costea D-tru	300.000	62 Luca Nicolae	50.000	124 Vlad Adriana	30.000	186 Oșlobanu Dan	25.000
2 Filipescu Dan	200.000	63 Matepiuc Daniela	50.000	125 Zaharescu Marius	30.000	187 Pascu Liviu	25.000
3 Oproiu Costin	200.000	64 Mitrea Gheorghe	50.000	126 Zangor Lucian	30.000	188 Poenaru Nicolae	25.000
4 Roșculeț Claudiu	200.000	65 Molnar Cornel	50.000	127 Alexandrescu Emil	25.000	189 Popescu Mihai	25.000
5 Săcelean Adrian	200.000	66 Moraru Florin	50.000	128 Alexandru Ion	25.000	190 Porcăroiu Nicolae	25.000
6 Zavarache Constantin	200.000	67 Moșoiu Alin	50.000	129 Andronic Maria	25.000	191 Prundeanu Liliana	25.000
7 Tudose Aurel	125.000	68 Munteanu Cornel	50.000	130 Badea Mircea	25.000	192 Roșculeț Abigail	25.000
8 Ardeleanu Stelian	100.000	69 Munteanu Nicolae	50.000	131 Balint Iuliu	25.000	193 Roșculeț Mirela	25.000
9 Bodeanu Gheorghe	100.000	70 Munteanu Șt(Sibiu)	50.000	132 Barbu Petre	25.000	194 Rus Ionel	25.000
10 Cârsteanu Serban	100.000	71 Năpăruș Camelia	50.000	133 Barna Ion	25.000	195 Sârbu Corneliu	25.000
11 Dogaru Aurel	100.000	72 Nechifor Septimiu	50.000	134 Bârsan Nicoleta	25.000	196 Sorban Ștefan	25.000
12 Gheorghită Mutu Petre	100.000	73 Nicolescu Alexandru	50.000	135 Bădan Jean	25.000	197 Spiru Gheorghe	25.000
13 Ionaș Andrei	100.000	74 Niculescu Gheorghe	50.000	136 Bălan Nicolae	25.000	198 Spîrchez Viorel	25.000
14 Lala Elena	100.000	75 Paraipan Gheorghe	50.000	137 Beciu Ioan	25.000	199 Stanciu Gheorghe	25.000
15 Lața Ioan	100.000	76 Perciog Gelu	50.000	138 Belcută Eugen	25.000	200 Șerbănuț Ioan	25.000
16 Lata Vasile	100.000	77 Popa Virgil	50.000	139 Beșchea Florin	25.000	201 Șipoș Ioan	25.000
17 Lungu Constantin	100.000	78 Popescu Constantin	50.000	140 Bilan Florin	25.000	202 Tătărescu Basil	25.000
18 Pană Aurel (Belgia)	100.000	79 Rîșnoveanu Paul	50.000	141 Boberschi Dan	25.000	203 Teodorescu Nicolae	25.000
19 Parea Alexandru	100.000	80 Robu Adrian	50.000	142 Bobes Haricleea	25.000	204 Teșileanu Emil	25.000
20 Sălișteanu Vasile	100.000	81 Ștefănescu Dan	50.000	143 Calinic Puiu	25.000	205 Tiucă Adriana	25.000
21 Șimon Robert	100.000	82 Tamaș Adrian	50.000	144 Cilu Mircea Val.	25.000	206 Tomoș I. Maria	25.000
22 Taraș Răzvan	100.000	83 Taraș Ion	50.000	145 Costea Vasile	25.000	207 Vlad Ioan	25.000
23 Ivan Gheorghe	85.000	84 Taraș Mircea	50.000	146 Daneș Dumitru	25.000	208 Voinea Dumitru	25.000
24 Bârsan Horia	75.000	85 Teșileanu B. Barbu	50.000	147 Dincă Constantin	25.000	209 Zamfir Bogdan	25.000
25 Eftimie Ioan	75.000	86 Vereș Mihai	50.000	148 Dinu Popa	25.000	210 Zamfir Dan	25.000
26 Lupu Ștefan	60.000	87 Zbarcea Maria	50.000	149 Dovâncă Marcel	25.000	211 Zamfir Radu	25.000
27 Median Susana	60.000	88 Bămcilă Bebe	40.000	150 Drăgan Mircea	25.000	212 Andrei Sorin	20.000
28 Median Valer	60.000	89 Crișan Emil	40.000	151 Drăgan Petre	25.000	213 Balica Maria	20.000
29 Moraru Victor	60.000	90 Moldovan Valer	40.000	152 Drăghici Aurel	25.000	214 Bărbat Gheorghe	20.000
30 Nagzy Ștefan	60.000	91 Nechifor Constantin	40.000	153 Eftimie Viorela	25.000	215 Beșchea Dan	20.000
31 Avasilichioaie Ioan	50.000	92 Primăvăruș Victor	40.000	154 Filip Livia	25.000	216 Bucurenciu Ana	20.000
32 Banciu Gheorghe	50.000	93 Taraș Octavian	40.000	155 Filipescu Gheorghe	25.000	217 Caloinescu Ioan	20.000
33 Banciu Neculai	50.000	94 Imre Gabor	35.000	156 Filipescu Octavian	25.000	218 Ciubotaru Sergiu	20.000
34 Barbu Nicolae	50.000	95 Stroe Emil	35.000	157 Fodor Levente	25.000	219 Clinciu Gicu	20.000
35 Băieșu Florin	50.000	96 Barbu Mircea	30.000	158 Georgescu Ioan	25.000	220 Comșa Traian	20.000
36 Bărbat Claudiu	50.000	97 Băieșu Roxana	30.000	159 Ghia Roxana	25.000	221 Cosma M. Teodosia	20.000
37 Besoiu Marian	50.000	98 Bija Ileana	30.000	160 Ghișoiu Dorin	25.000	222 Csabai Georgeta	20.000
38 Beșchea Ioan	50.000	99 Bobancu Șerban	30.000	161 Hausler Anca	25.000	223 Dîrjan Liviu	20.000
39 Bobeș Gabriel	50.000	100 Butu Mihai	30.000	162 Ionaș Hajnalka	25.000	224 Eftimie Virginia	20.000
40 Bobeș Gheorghe	50.000	101 Cioroianu Aurelia	30.000	163 Ivan Adrian	25.000	225 Frățilă Gheorghe	20.000
41 Bobeș Ioan	50.000	102 Diaconescu Adrian	30.000	164 Ivan Daniel	25.000	226 Ghia Petre	20.000
42 Bobeș Ovidiu	50.000	103 Dima Marcel	30.000	165 Jinga Romulus	25.000	227 Gomolea Dr. Jr.	20.000
43 Bogeanu Alexandru	50.000	104 Donciu Ciprian	30.000	166 Leb Mircea	25.000	228 Ionescu Nicolae	20.000
44 Boluc Gheorghe	50.000	105 Ghiuță Benone	30.000	167 Manea Gheorghe	25.000	229 Iordache Dumitru	20.000
45 Bratosin Canu Raluca	50.000	106 Gologan Dan	30.000	168 Mazăre Traian	25.000	230 Istodor Camelia	20.000
46 Bratosin Sanda	50.000	107 Gomolea Dumitru	30.000	169 Măiereanu Florin	25.000	231 Itru Vichente	20.000
47 Butu Traian	50.000	108 Jerău Gheorghe	30.000	170 Median Dan	25.000	232 Kucera Simona	20.000
48 Cojoceanu Olimpia	50.000	109 Kapui Elisabeta	30.000	171 Median Gheorghe	25.000	233 Lăzurcă Dumitru	20.000
49 Coliban Nicolae	50.000	110 Kristaly Edith	30.000	172 Median Traian	25.000	234 Munteanu Dan	20.000
50 Comșa Eugen	50.000	111 Lăcătuș Mariana	30.000	173 Milu Cornel	25.000	235 Munteanu Ghe.	20.000
51 Cornea Ion	50.000	112 Metea Suzana	30.000	174 Modest Zamfir	25.000	236 Neaeșu Lucian	20.000
52 Crăciunescu Virgil	50.000	113 Munteanu Ghe.	30.000	175 Mogoș Ghe. Lucian	25.000	237 Ooneanu Luca	20.000
53 Dobrin Ioan	50.000	114 Muscă Nicușor	30.000	176 Moroianu Cantor Em	25.000	238 Oprea Ovidiu	20.000
54 Drăghici Valentin	50.000	115 Pantazică Adriana	30.000	177 Munteanu Mihail	25.000	239 Pari Iuliu	20.000
55 Durbălău Ștefan	50.000	116 Păsărică Claudiu	30.000	178 Munteanu Mircea	25.000	240 Păiș Ioan	20.000
56 Ene Gheorghe	50.000	117 Peter Șara	30.000	179 Munteanu Vasile	25.000	241 Pănescu Virgil	20.000
57 Fatu Paul	50.000	118 Petrea Ștefan	30.000	180 Necula Dan	25.000	242 Pelin Matei Alina	20.000
58 Ghinescu Horia	50.000	119 Rîșnoveanu Ștefan	30.000	181 Nicoară Cristian	25.000	243 Petruțiu Emil	20.000
59 Girceag Viorel	50.000	120 Stoian Emilia	30.000	182 Nicoară Florin	25.000	244 Poasca Gheorghe	20.000
60 Ionel Adrian	50.000	121 Stoicescu Nicolae	30.000	183 Nițescu Adrian	25.000	245 Popescu Nechita	20.000
61 Jinga Victor	50.000	122 Teacă Mihai	30.000	184 Ooneanu Dorel	25.000	246 Popovici Maria	20.000
		123 Vamoș Aurelia	30.000	185 Oncioiu Maria	25.000	247 Radu Ramon	20.000

continuare

continuare

248 Rață Mihai	20.000	315 Buta Elena	10.000
249 Răglean Floarea	20.000	316 Butu Ioan	10.000
250 Sabo Viorica	20.000	317 Caian Pandrea A.	10.000
251 Stamate Gheorghe	20.000	318 Carpin Victor	10.000
252 Stanciu Vasile	20.000	319 Cârstea Gheorghe	10.000
253 Szasz-Sebeși Paul	20.000	320 Casapu Ștefan	10.000
254 Șeitan Mircea	20.000	321 Cenușe Ioan	10.000
255 Șendruc Maria	20.000	322 Cernău Eugen	10.000
256 Șerbănescu Adrian	20.000	323 Clinciu Nicolae	10.000
257 Șerbu Adrian	20.000	324 Codreanu Elena	10.000
258 Șerbu Iulian	20.000	325 Comeș Tiberiu	10.000
259 Tăbăraș Anca	20.000	326 Copăcel Vasile	10.000
260 Teșileanu Costin	20.000	327 Costea Ștefan	10.000
261 Tocitu Viorel	20.000	328 Coșerea Vasile	10.000
262 Turoți Ioan	20.000	329 Cozma Corneliu	10.000
263 Ulea Angela	20.000	330 David Fănică	10.000
264 Ursu Maria	20.000	331 Debu Gheorghe	10.000
265 Ursu Nicolae	20.000	332 Dîrjan Ștefan	10.000
266 Ursu Gabriel	20.000	333 Drăgoescu Valer	10.000
267 Arion Mircea	15.000	334 Filip Anca	10.000
268 Bălan Corneliu	15.000	335 Florescu Marian	10.000
269 Bozoancă Liliana	15.000	336 Fulga Nicolae	10.000
270 Bucurenciu Alex.	15.000	337 Giurgiu Camelia	10.000
271 Bucurenciu G-geta	15.000	338 Gîdea Aurel	10.000
272 Chitac Geta	15.000	339 Godeanu Roxana	10.000
273 Ciobanu Gabriela	15.000	340 Gonțeanu Mihail	10.000
274 Coman Jan	15.000	341 Guiu Ștefan	10.000
275 Comșa FulgaSt.	15.000	342 Iacob Ciprian	10.000
276 Dragomir Dănuț	15.000	343 Jinga Gheorghe	10.000
277 Filip Doina	15.000	344 Leșescu Mihai	10.000
278 Florescu Gheorghe	15.000	345 Lupu Florica	10.000
279 Ionescu Aurora	15.000	346 Lupu Nicolae	10.000
280 Ionescu Ghe. Nae	15.000	347 Manciu Ioan	10.000
281 Ioni Ștefan	15.000	348 Mătărea Ovidiu	10.000
282 Lencuța Cristina	15.000	349 Miloiu Mirela	10.000
283 Măcelaru Ion	15.000	350 Munteanu Valentin	10.000
284 Mircioiu Lucian	15.000	351 Nanciu Maria	10.000
285 Mircioiu Sebastian	15.000	352 Niculescu Nicolae	10.000
286 Moldovan Andronic	15.000	353 Nițescu Ion	10.000
287 Moraru Mircea	15.000	354 Onacă Dan	10.000
288 Moroianu Gheorghe	15.000	355 Onacă Vasile	10.000
289 Sarafie Ioan	15.000	356 Onica Ioan	10.000
290 Taflan Dumitru	15.000	357 Orez Ioan	10.000
291 Trandafir Marius	15.000	358 Orjan Ioan	10.000
292 Trandafir Vasile	15.000	359 Panaete Ioan	10.000
293 Vârva Florin	15.000	360 Pencu Haralambie	10.000
294 Vasilache Gheorghe	15.000	361 Perciog Constantin	10.000
295 Vlad I. Adriana	15.000	362 Poenaru Ovidiu	10.000
296 Vlad Mircea	15.000	363 Pralea Radu	10.000
297 Acsinte Petre	10.000	364 Prosan Nicolae	10.000
298 Albuleț Victor	10.000	365 Rothosan Dionisie	10.000
299 Andriși Monica Fl.	10.000	366 Scripcaru Bogdănel	10.000
300 Arhir Ioan	10.000	367 Simion Adriana	10.000
301 Avram Vasile	10.000	368 Spătariu Maria	10.000
302 Balea Constantin	10.000	369 Stanciu Fănică	10.000
303 Balint Gheorghe	10.000	370 Stanciu Ioan	10.000
304 Bandi Șeitan Maria	10.000	371 Stancu Ion	10.000
305 Bârsan Teodor	10.000	372 Șeitan Adrian	10.000
306 Besoiu Gheorghe	10.000	373 Șerban Corneliu	10.000
307 Boboia Gheorghe	10.000	374 Șerbănuț Flaviu	10.000
308 Boghe Viorel	10.000	375 Ștefan Remus	10.000
309 Bratoveanu Valentin	10.000	376 Taflan Elena	10.000
310 Brătianu Ghe.	10.000	377 Tătaru Iuliana	10.000
311 Brînzea Maria	10.000	378 Zangor Nicolae	10.000
312 Bucelea Victor	10.000	379 Zangor Traian	10.000
313 Bulat Elena	10.000	380 Gologan Gelu	5.000
314 Bulat Florentin	10.000	381 Pasăre Adrian	5.000

ELECTROPRECIZIE

2212 Săcele - Brașov, str. Parcului 18
Tel.: 40-268-27 33 33 fax 40-268-27 39 48

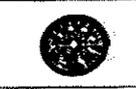
Serviciile sale - oferite prin
- SERVICE AUTO MAGAZIN Tel.: 268/ 33 93 65
- PASAJ COMERCIAL Tel.: 268/ 47 59 98

ELECTROPRECIZIE

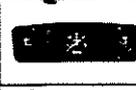

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.
Articolele privitoare la Săcele, Târlungeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:

Ing. Taraș Octavian - str. G.Moroianu, nr. 361, Săcele

Ing. Roșculeț Claudiu - str. G.Moroianu, nr. 353, Săcele

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelor care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDAȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

prof. VICTOR CARPIN, ing. TARAȘ OCTAVIAN,
ing. ROȘCULEȚ CLAUDIU, IOAN EFTIMIE
ec. MILU ALEXANDRESCU, ing. DAN ZAMFIR,
prof. NICOLAE MUNTEANU,
ADRIANA VLAD, ing. HORIA BÂRSAN